

ΕΡΕΥΝΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ
ΤΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ, 2005 - 2008

Εκδόθηκε από τη
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η έκδοση αυτή παρουσιάζει στοιχεία που προκύπτουν από την Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών, έρευνα η οποία διεξάγεται πάνω σε ετήσια βάση από το 2005.

Η Έρευνα αποτελεί μέρος Κοινοτικού Στατιστικού Προγράμματος, στο οποίο συμμετέχουν όλες οι χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στην εν λόγω έκθεση εξετάζονται θέματα όπως το φαινόμενο της σχετικής φτώχειας στην Κύπρο, προσδιορίζοντας παράλληλα τις ομάδες πληθυσμού που διατρέχουν το μεγαλύτερο κίνδυνο να βρίσκονται κάτω από τη σχετική γραμμή φτώχειας. Επίσης παρουσιάζονται στοιχεία για την κατανομή του εισοδήματος καθώς και στοιχεία που αφορούν στην ποιότητα ζωής του πληθυσμού.

Η έκθεση ετοιμάστηκε από την κα. Σταύρη Χρίστου και την κα. Λουκία Νικολάου, Λειτουργούς Στατιστικής κάτω από την εποπτεία της κας Κούλιας Ονησιφόρου, Λειτουργού Στατιστικής Α΄ και της κας Δώρας Κυριακίδου, Πρώτης Λειτουργού Στατιστικής, προϊστάμενη του τομέα Κοινωνικών Στατιστικών.

Γ. Χρ. Γεωργίου
Διευθυντής
Στατιστικής Υπηρεσίας

Νοέμβριος, 2010

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	2
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
Α. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	4
Β. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΦΤΩΧΕΙΑΣ.....	5
ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ.....	6
1. Όρια κινδύνου φτώχειας	6
2. Ποσοστά πληθυσμού κάτω από το όριο κινδύνου φτώχειας	7
3. Οικονομική ανισότητα.....	9
3.1. Συντελεστής S80/S20.....	10
3.2. Συντελεστής Gini.....	11
4. Διαφοροποίηση του κινδύνου φτώχειας κατά φύλο, ηλικία, ασχολία και τύπο νοικοκυριού.....	13
5. Χάσμα κινδύνου φτώχειας	18
6. Κίνδυνος φτώχειας υπολογιζόμενος με το όριο φτώχειας του έτους 2005 συν τον πληθωρισμό 2005-2008.....	19
7. Υλική Στέρωση	20
7.1. Δείκτης Υλικής Στέρωσης	20
7.2. Δείκτης Σοβαρής Υλικής Στέρωσης	21
8. Δείκτες συνθηκών διαβίωσης και ποιότητα ζωής.....	22
9. Κοινωνική Συμμετοχή	35
9.1 Συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες	35
9.2 Κοινωνική συναναστροφή.....	37
9.3 Συμμετοχή σε άτυπες δραστηριότητες και δραστηριότητες οργανώσεων πολιτών	40
10. Συνθήκες στέγασης.....	42

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στη μελέτη αυτή αναλύονται τα αποτελέσματα της δειγματοληπτικής Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών έτους 2008 με οικονομικό έτος αναφοράς το 2007 και της Έρευνας του 2007 με οικονομικό έτος αναφοράς το 2006. Η έρευνα που διενεργήθηκε το 2008 κάλυψε δείγμα 3.355 νοικοκυριών και 8.090 μελών τους, ηλικίας 16 ετών και πάνω. Το αντίστοιχο δείγμα της έρευνας που διεξήχθη το 2007 ήταν 3.505 νοικοκυριά και 8.470 μέλη τους, ηλικίας 16 ετών και πάνω.

Η Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (EU-SILC) διεξάγεται πάνω σε ετήσια βάση με εναλλασσόμενο δείγμα νοικοκυριών από το 2005. Η έρευνα αποτελείται από δύο μέρη (συνιστώσες), τη συγχρονική (cross sectional) και τη διαχρονική (longitudinal) συνιστώσα. Η συγχρονική συνιστώσα της έρευνας αναφέρεται σε μια δεδομένη χρονική στιγμή ή περίοδο, ενώ η διαχρονική αναφέρεται στις αλλαγές, που παρουσιάζονται σε ατομικό επίπεδο σε χρονικό διάστημα τριών ή τεσσάρων ετών.

A. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η έρευνα διεξάγεται με βάση τον Κανονισμό αρ.1177/2003 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και χρησιμοποιείται από την Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (EUROSTAT) ως η κύρια πηγή συγκριτικών στοιχείων μεταξύ των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) σε θέματα που αφορούν στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Η συγκρισιμότητα των στοιχείων θεωρείται εξασφαλισμένη, εφόσον η έρευνα διενεργείται από όλες τις χώρες μέλη ακολουθώντας κοινή μεθοδολογία καθώς και κοινά ερωτηματολόγια προσαρμοσμένα βέβαια στις ιδιαιτερότητες της κάθε χώρας.

Σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση ορισμένων κοινωνικο-οικονομικών μεγεθών, που επηρεάζουν τις συνθήκες διαβίωσης του πληθυσμού, ο καταρτισμός συστηματικών στατιστικών σχετικά με τις εισοδηματικές ανισότητες, τις ανισότητες στις συνθήκες διαβίωσης των νοικοκυριών, τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό καθώς και ο καταρτισμός διαρθρωτικών δεικτών κοινωνικής συνοχής.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Δεκέμβριο του 2001 στο Laeken του Βελγίου συμφώνησε και κατάρτισε έναν κατάλογο με δείκτες, τους δείκτες της κοινωνικής συνοχής οι οποίοι κρίθηκαν

απαραίτητοι για την παρακολούθηση της προόδου των Χωρών Μελών της ΕΕ στον αγώνα ενάντια της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Οι δείκτες κοινωνικής συνοχής βοηθούν στη διαμόρφωση και στην εφαρμογή της κοινωνικής πολιτικής της ΕΕ στο σύνολο, αλλά και των χωρών μελών ξεχωριστά. Το φαινόμενο του κοινωνικού αποκλεισμού είναι πολυδιάστατο και οι δείκτες καλύπτουν τέσσερεις σημαντικές ενότητες: φτώχεια, εργασία, υγεία και εκπαίδευση.

B. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΦΤΩΧΕΙΑΣ

Η ΕΕ έχει ως στόχο ολόκληρος ο πληθυσμός της να απολαμβάνει κατά μέσο όρο ψηλού επιπέδου ευημερία και όχι απλά ένα βασικό επίπεδο διαβίωσης όπως στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες. Γι' αυτό και η φτώχεια έχει ορισθεί σε σχέση με το μέσο επίπεδο διαβίωσης μιας συγκεκριμένης κοινωνίας σε μια δεδομένη χρονική περίοδο. Αυτή είναι η σχετική θεώρηση της φτώχειας που δίνει έμφαση στην οικονομική ανισότητα, σε αντίθεση με την απόλυτη φτώχεια που δίνει έμφαση στην οικονομική ανεπάρκεια. Η σχετική θεώρηση της φτώχειας απαιτεί τον καθορισμό γραμμής φτώχειας η οποία ορίζεται συνήθως στο 60% του διάμεσου ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος¹ του νοικοκυριού, με βάση την τροποποιημένη κλίμακα ισοδυναμίας του ΟΟΣΑ². Για τον υπολογισμό του συνολικού ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού λαμβάνεται υπόψη το συνολικό καθαρό εισόδημα όλων των μελών του νοικοκυριού, δηλαδή το εισόδημα τους που προκύπτει μετά την αφαίρεση των φόρων και των εισφορών για κοινωνική ασφάλιση καθώς και των τακτικών βοθημάτων προς άλλα νοικοκυριά. Το ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα κάθε νοικοκυριού υπολογίζεται διαιρώντας το συνολικό καθαρό εισόδημα του νοικοκυριού με το ισοδύναμο μέγεθος του. Επειδή όμως το να είναι ένα άτομο ή νοικοκυριό κάτω από αυτό το όριο δεν είναι ούτε απαραίτητο ούτε αρκετό για να πούμε ότι είναι και φτωχό, ο δείκτης δεν ονομάζεται δείκτης φτώχειας αλλά μέτρο κινδύνου φτώχειας.

¹ Το διαθέσιμο εισόδημα ορίζεται ως το συνολικό εισόδημα που έλαβε το νοικοκυριό και τα μέλη του την χρονιά που προηγείται του έτους που διεξάγεται η έρευνα μετά την αφαίρεση των φόρων και των εισφορών για κοινωνική ασφάλιση. Ως εισοδήματα θεωρούνται τα εισοδήματα από εργασία, επενδύσεις και περιουσία, κοινωνικές παροχές και συντάξεις. Δεν περιλαμβάνονται μη τακτικά εισοδήματα όπως κέρδη από λαχεία, εφάπαξ ποσά από ασφάλειες, εισοδήματα από πωλήσεις περιουσίας.

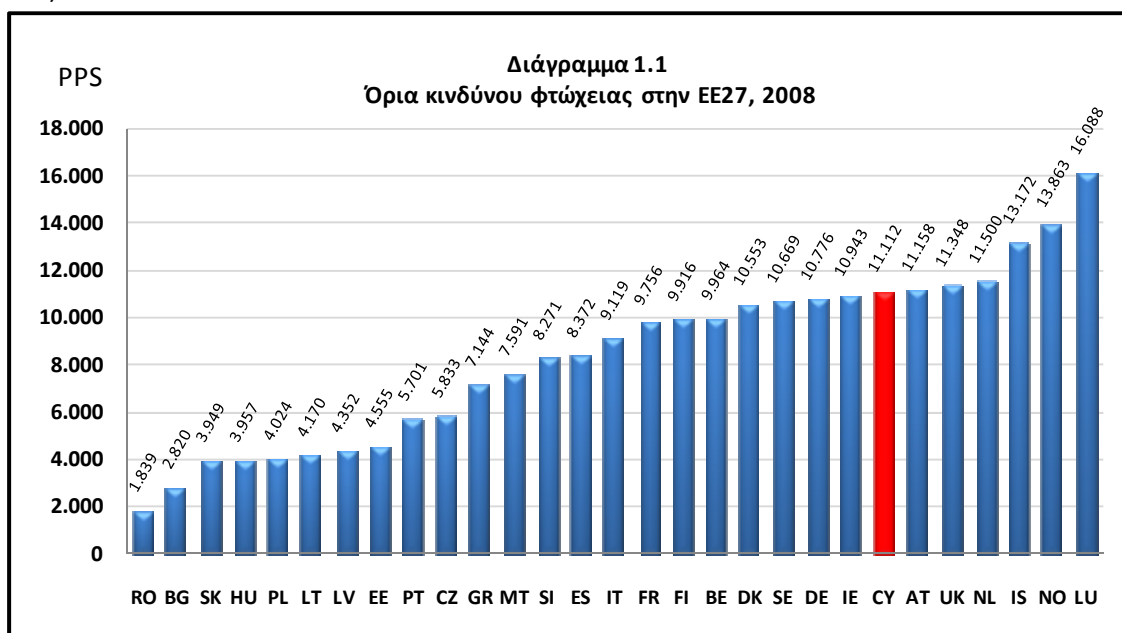
² Για την ομοιόμορφη ανάλυση του μεγέθους των νοικοκυριών χρησιμοποιείται το ισοδύναμο ενήλικα μέγεθος. Συντελεστής στάθμισης 1 για τον πρώτο ενήλικα, 0,5 για άτομα άνω των 13 και 0,3 για παιδιά 13 ετών και κάτω.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

1. Όρια κινδύνου φτώχειας

Από τα στοιχεία της Έρευνας του 2008 προκύπτει ότι το χρηματικό όριο κινδύνου φτώχειας στη Κύπρο ανερχόταν στο ετήσιο ποσό των €10.059 (£5.887 ή 11.112PPS³) ανά άτομο και σε €21.124 (£12.363 ή 23.335 PPS) για νοικοκυριά με δύο ενήλικες και δύο εξαρτώμενα παιδιά κάτω των 14 ετών. Τα αντίστοιχα στοιχεία με βάση την Έρευνα του 2007 ήταν €9.609 (£5.624 ή 10.951 PPS) και €20.178 (£11.810 ή 22.997 PPS).

Στην ΕΕ27⁴ όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 1.1, η χώρα με το ψηλότερο χρηματικό όριο κινδύνου φτώχειας ανά άτομο ήταν το Λουξεμβούργο με ετήσια ποσά €18.550 (£10.857 ή 16.088 PPS) για το 2008 και €17.935 (£10.497 ή 16.109 PPS) για το 2007. Η χώρα με το χαμηλότερο όριο κινδύνου φτώχειας ανά άτομο το 2008 ήταν η Ρουμανία με ετήσια ποσά €1.172 (£686 ή 1.839 PPS) και για το 2007 η Βουλγαρία με ετήσια ποσά €888 (£520 ή 1.979 PPS).

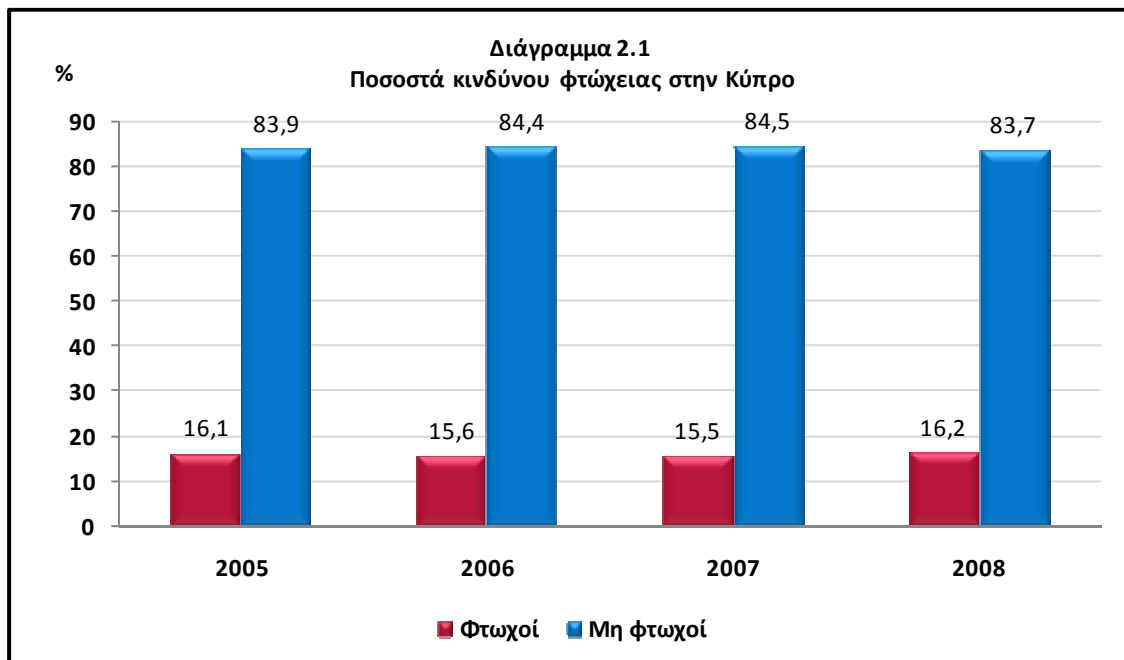
³ PPS είναι τεχνητή νομισματική μονάδα, που εκφράζει τις ισοτιμίες αγοραστικής δύναμης για σκοπούς συγκρισιμότητας των χωρών μελών.

⁴ ΕΕ27, Ευρωπαϊκή Ένωση με τα 27 κράτη μέλη

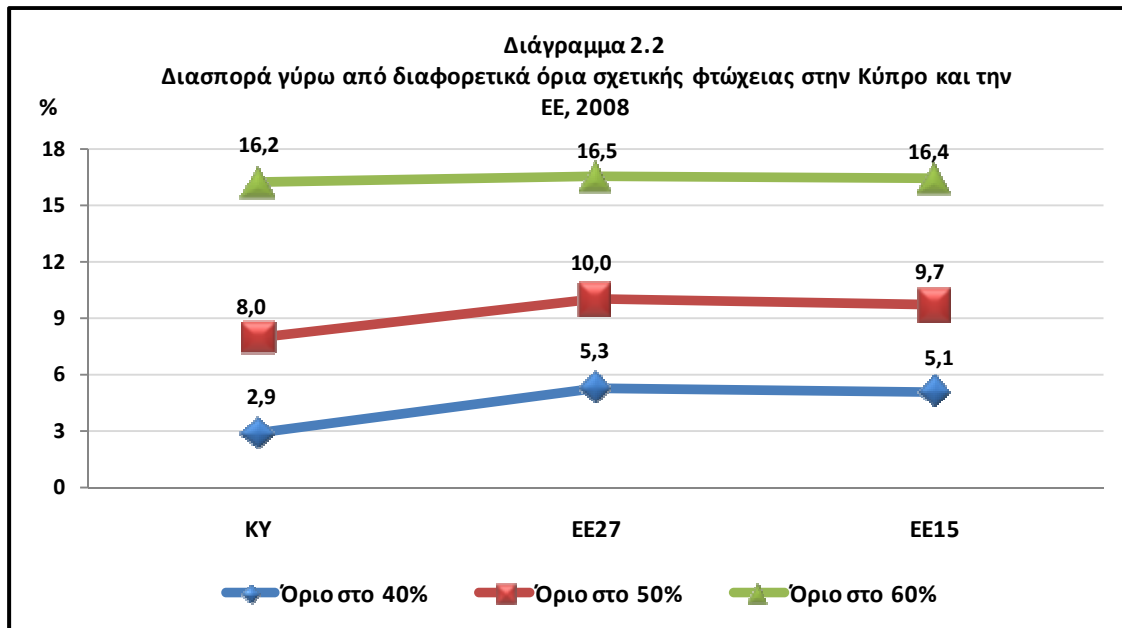
2. Ποσοστά πληθυσμού κάτω από το όριο κινδύνου φτώχειας

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της Έρευνας του 2008, ποσοστό 16,2 % του πληθυσμού της Κύπρου διέμενε σε νοικοκυριά με εισόδημα κάτω του ορίου φτώχειας δηλαδή κάτω από €10.059 (£5.887) ανά άτομο. Το 2007 το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 15,5% (εισόδημα κάτω από €9.609 (£5.624) ανά άτομο). Η οριακή αύξηση του ποσοστού φτώχειας μπορεί να αποδοθεί στην αύξηση των χαμηλά αμειβόμενων σε ορισμένα επαγγέλματα. Στην ΕΕ27 τα αντίστοιχα ποσοστά κινδύνου φτώχειας ήταν 16,5% (2008) και 16,7% (2007).

Το 16% για την Κύπρο αντιστοιχεί σε πληθυσμό 128.226 ατόμων για το 2008 και 120.304 ατόμων το 2007.

Παρόλο που ο κίνδυνος φτώχειας υπολογίζεται συνήθως στο 60% του διάμεσου ισοδύναμου εισοδήματος, εντούτοις εναλλακτικές γραμμές μπορούν να οριστούν επίσης και στο 40% ή στο 50%. Τα ποσοστά κινδύνου φτώχειας για την Κύπρο στο 40% και 50% του διάμεσου ισοδύναμου εισοδήματος για το 2008 ήταν 2,9% και 8,0% αντίστοιχα, ενώ το 2007 τα ποσοστά ήταν 3,6% (στο όριο του 40%) και 8,9% (στο όριο του 50%). Στο Διάγραμμα 2.2 που ακολουθεί παρουσιάζονται τα στοιχεία του 2008 για την Κύπρο, την ΕΕ15 και ΕΕ27.

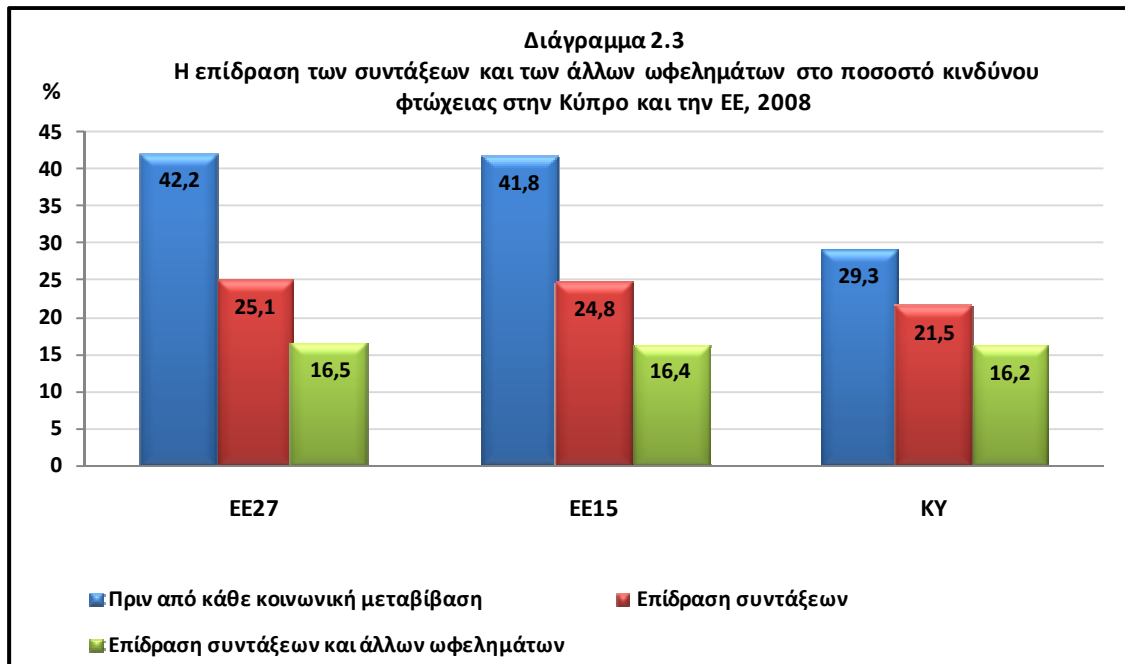

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει και το πώς οι κοινωνικές παροχές⁵ καθώς και οι συντάξεις επιδρούν πάνω στο μέσο συνολικό εισόδημα των νοικοκυριών και κατ' επέκταση στο ποσοστό κινδύνου φτώχειας. Το ποσοστό κινδύνου φτώχειας πριν από κάθε κοινωνική μεταβίβαση ήταν 29,3% το 2008. Μετά από τη συμπερίληψη των συντάξεων γήρατος και χηρείας το ποσοστό αυτό μειώθηκε στο 21,5% και μετά από τη συμπερίληψη και των υπολοίπων κοινωνικών παροχών το ποσοστό μειώθηκε ακόμα περισσότερο στο 16,2%. Τα αντίστοιχα ποσά για το 2007 ήταν 28,3%, 21,0% και 15,5%.

Συνολικά μπορεί να λεχθεί ότι οι κοινωνικές μεταβιβάσεις επιδρούν θετικά στο ποσοστό κινδύνου φτώχειας στη Κύπρο και το μειώνουν περίπου κατά 13 ποσοστιαίες μονάδες τόσο το 2008 όσο και το 2007.

Η επίδραση των συντάξεων και των κοινωνικών παροχών στην ΕΕ27 είναι πολύ πιο εμφανής. Συγκεκριμένα, για το 2008 το ποσοστό κινδύνου φτώχειας από 42,2% μειώνεται στο 16,5% με τις συντάξεις να μειώνουν το ποσοστό κατά 17 ποσοστιαίες μονάδες και οι υπόλοιπες κοινωνικές παροχές μαζί με τις συντάξεις σχεδόν κατά 26 μονάδες.

⁵ Κοινωνικές παροχές: Δημόσιο βοήθημα, επίδομα αναπηρίας, επίδομα τέκνου, επίδομα μάνας, επίδομα μητρότητας, επίδομα φροντίδας ηλικιωμένων κ.λπ.

3. Οικονομική ανισότητα

Τα στοιχεία και η ανάλυση που ακολουθούν βοηθούν στη μελέτη της κατανομής του εισοδήματος και κατ' επέκταση στη μελέτη της οικονομικής ανισότητας.

Το μέσο ετήσιο καθαρό διαθέσιμο εισόδημα ανά νοικοκυριό σύμφωνα με την Έρευνα του 2008 ήταν €34.589 (£20.244) και το αντίστοιχο ποσό της Έρευνας του 2007 ήταν €33.866 (£19.821). Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η κατανομή των νοικοκυριών κατά εισοδηματική τάξη. Από τα αποτελέσματα φαίνεται ότι υπάρχει αύξηση των εισοδημάτων όλων των νοικοκυριών. Αυτό τεκμηριώνεται από τη διαχρονική μείωση του ποσοστού των νοικοκυριών στις χαμηλότερες εισοδηματικές τάξεις και αντίστοιχη αύξηση των ποσοστών στις ψηλότερες εισοδηματικές τάξεις.

Πίνακας 3.1

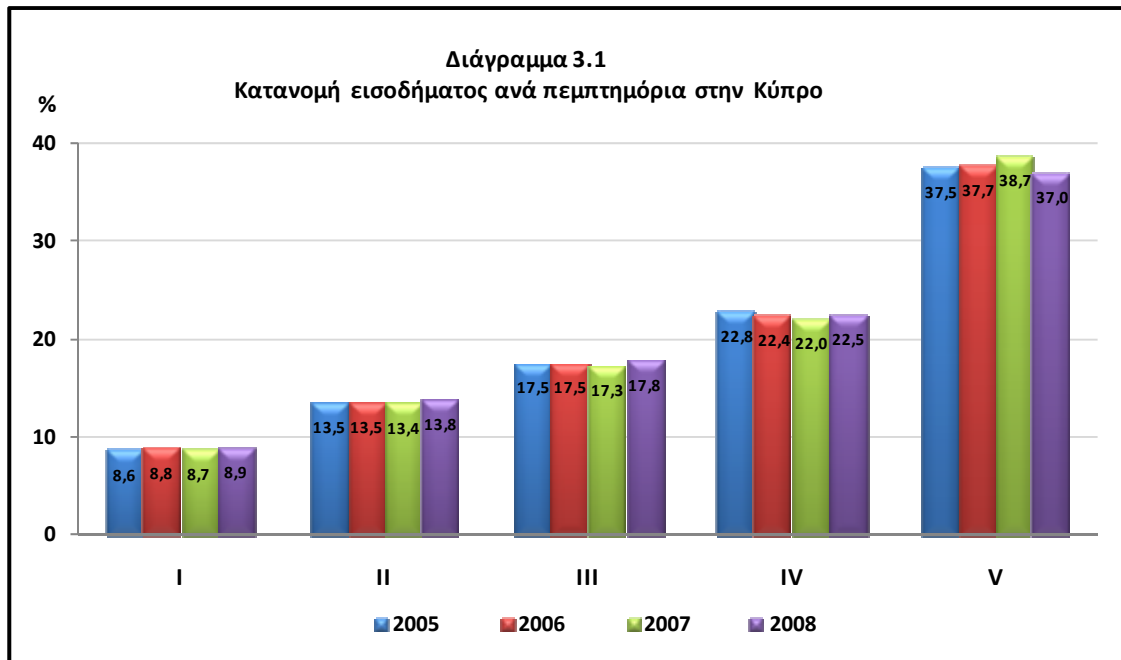
Ποσοστιαία κατανομή νοικοκυριών κατά μέγεθος εισοδήματος νοικοκυριού

Καθαρό εισόδημα νοικοκυριού €	2005	2006	2007	2008
Μέχρι και 8.349 (€5.000)	11,5	9,0	7,5	6,2
8.350 - 17.086 (€5.001 - €10.000)	21,4	19,6	18,1	17,7
17.087 - 25.629 (€10.001 - €15.000)	19,5	19,3	17,9	16,8
25.630 - 34.172 (€15.001 - €20.000)	18,0	17,8	16,8	16,7
34.173 - 42.715 (€20.001 - €25.000)	13,3	14,5	15,2	14,9
42.716 - 51.258 (€25.001 - €30.000)	7,2	8,0	8,9	10,6
51.259 - 59.801 (€30.001 - €35.000)	3,8	4,8	6,1	6,9
59.802 και πάνω (€35.001 και πάνω)	5,4	7,1	9,7	10,3

3.1. Συντελεστής S80/S20

Η κατανομή των εισοδημάτων ανά πεμπτημόρια πληθυσμού γίνεται χωρίζοντας τον πληθυσμό σε 5 ομάδες ίσου μεγέθους. Στη συνέχεια εξετάζουμε το μερίδιο του συνολικού εισοδήματος⁶ της κάθε ομάδας ως προς το σύνολο των εισοδημάτων ολόκληρου του πληθυσμού. Στο πρώτο πεμπτημόριο, δηλαδή το 20% του φτωχότερου πληθυσμού, κατανεμήθηκε το 2008 το 8,9% του συνολικού εισοδήματος σε σύγκριση με 8,7% το 2007. Τα αντίστοιχα αποτελέσματα για το 20% του πλουσιότερου πληθυσμού (5^ο πεμπτημόριο) ήταν 37,0% το 2008 και 38,7% το 2007.

⁶ Εισόδημα αναφέρεται στο ισοδύναμο εισόδημα

Με βάση την πιο πάνω κατανομή ο δείκτης S80/S20, που εξετάζει το μερίδιο του εισοδήματος του πλουσιότερου 20% του πληθυσμού προς το εισόδημα του φτωχότερου 20% του πληθυσμού, ήταν το 2008 4,1. Δηλαδή το μερίδιο του εισοδήματος του πλουσιότερου 20% του πληθυσμού ήταν 4,1 φορές ψηλότερο από το εισόδημα του φτωχότερου 20% του πληθυσμού. Το 2007 ο ίδιος δείκτης ήταν 4,5. Για την ΕΕ27 το 2008 ο δείκτης S80/S20 ήταν 4,8. Αυτό δείχνει ότι στην ΕΕ27 υπάρχει κατά μέσο όρο μεγαλύτερη ανισότητα στην κατανομή εισοδημάτων μεταξύ του πλουσιότερου και του φτωχότερου 20% πληθυσμού.

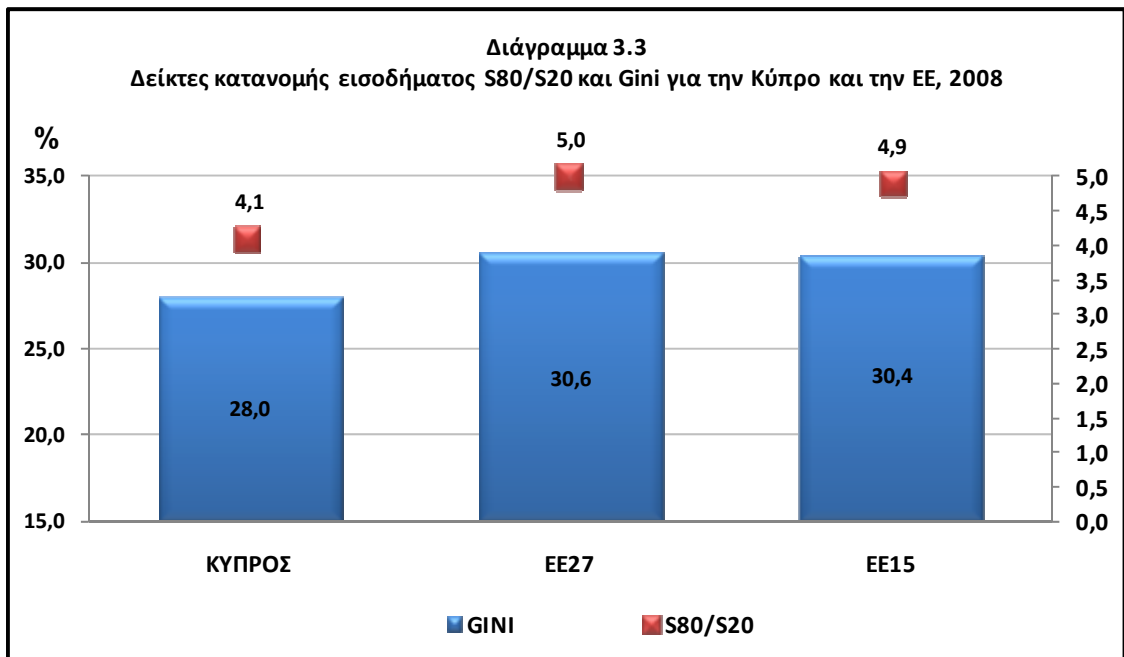
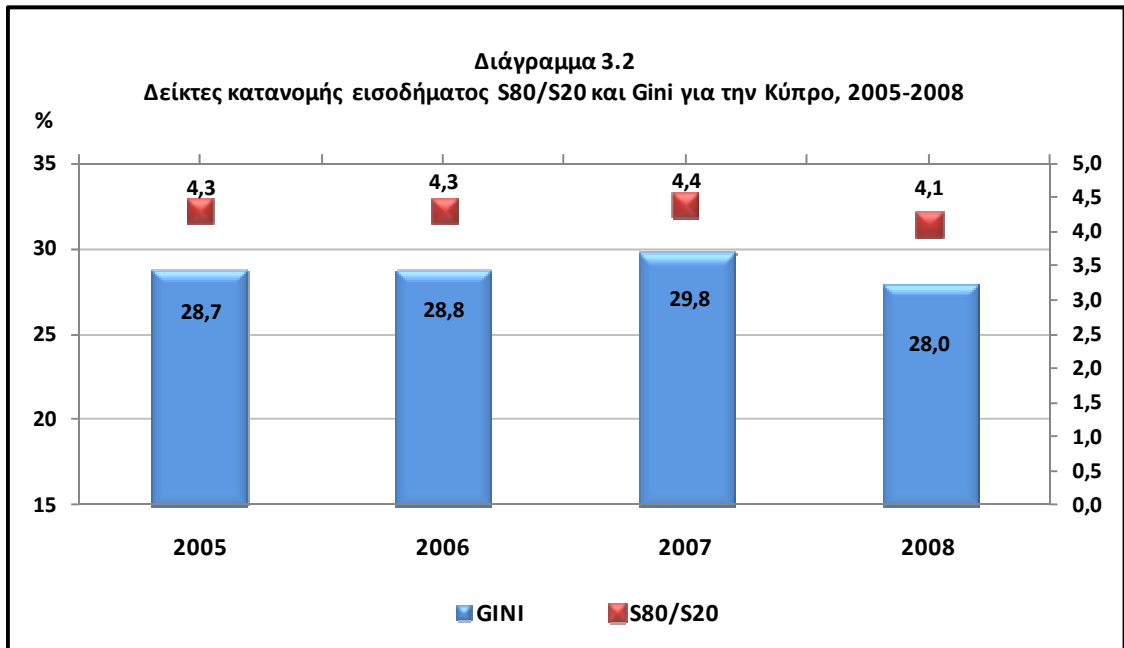
3.2. Συντελεστής Gini

Ενώ ο δείκτης S80/S20 επηρεάζεται από αλλαγές μόνο στο 1^ο και 5^ο πεμπτημόριο, ο συντελεστής Gini επηρεάζεται από τη συνολική κατανομή του εισοδήματος και επομένως μας δίνει μία πιο ολοκληρωμένη εικόνα.

Για επεξήγηση του Gini: αν επικρατεί πλήρης ισότητα (δηλαδή, όλα τα άτομα έχουν το ίδιο εισόδημα) τότε ο συντελεστής Gini είναι 0, ενώ αν υπάρχει πλήρης ανισότητα (δηλαδή, όλο το εθνικό εισόδημα είναι συγκεντρωμένο στα χέρια ενός ατόμου) τότε ο συντελεστής θα είναι 1. Αν ο συντελεστής Gini είναι 0,30, αυτό σημαίνει ότι αν πάρουμε 2 τυχαία άτομα, τότε αναμένουμε ότι το εισόδημα τους θα διαφέρει κατά 30% του μέσου όρου.

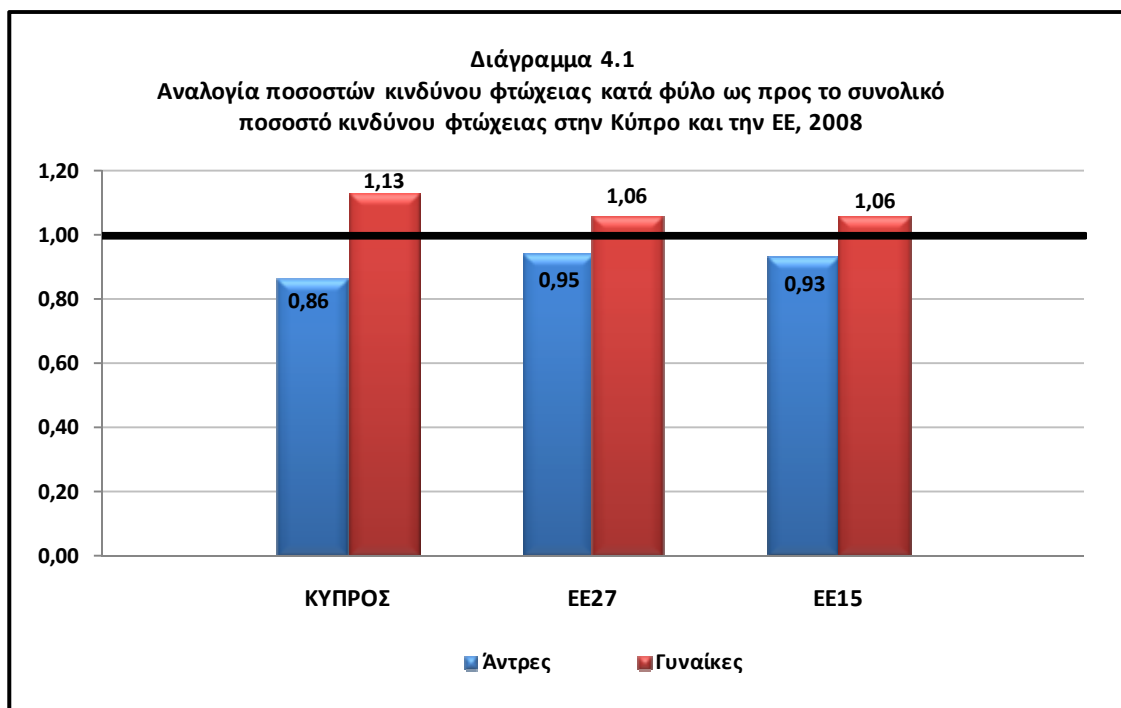
Από την Έρευνα του 2008 για την Κύπρο ο συντελεστής Gini υπολογίστηκε στο 28,0% και το 2007 στο 29,8%.

Στην ΕΕ15 οι αντίστοιχοι συντελεστές ήταν 30,4% και 30,3% και στην ΕΕ27 30,6% και τα δύο έτη.

4. Διαφοροποίηση του κινδύνου φτώχειας κατά φύλο, ηλικία, ασχολία και τύπο νοικοκυριού

Στα διαγράμματα που ακολουθούν παρουσιάζεται η διαφοροποίηση του ποσοστού κινδύνου φτώχειας σε σχέση με διάφορα χαρακτηριστικά του πληθυσμού και των νοικοκυριών. Η βάση για κάθε έτος είναι το ποσοστό κινδύνου φτώχειας του συνόλου του πληθυσμού. Επομένως για τα έτη 2008 και 2007 το μέτρο σύγκρισης είναι το 16,2% και το 15,5% αντίστοιχα. Η βάση παρουσιάζεται στα σχεδιαγράμματα που ακολουθούν με την οριζόντια γραμμή που τέμνει τον κάθετο άξονα στη μονάδα.

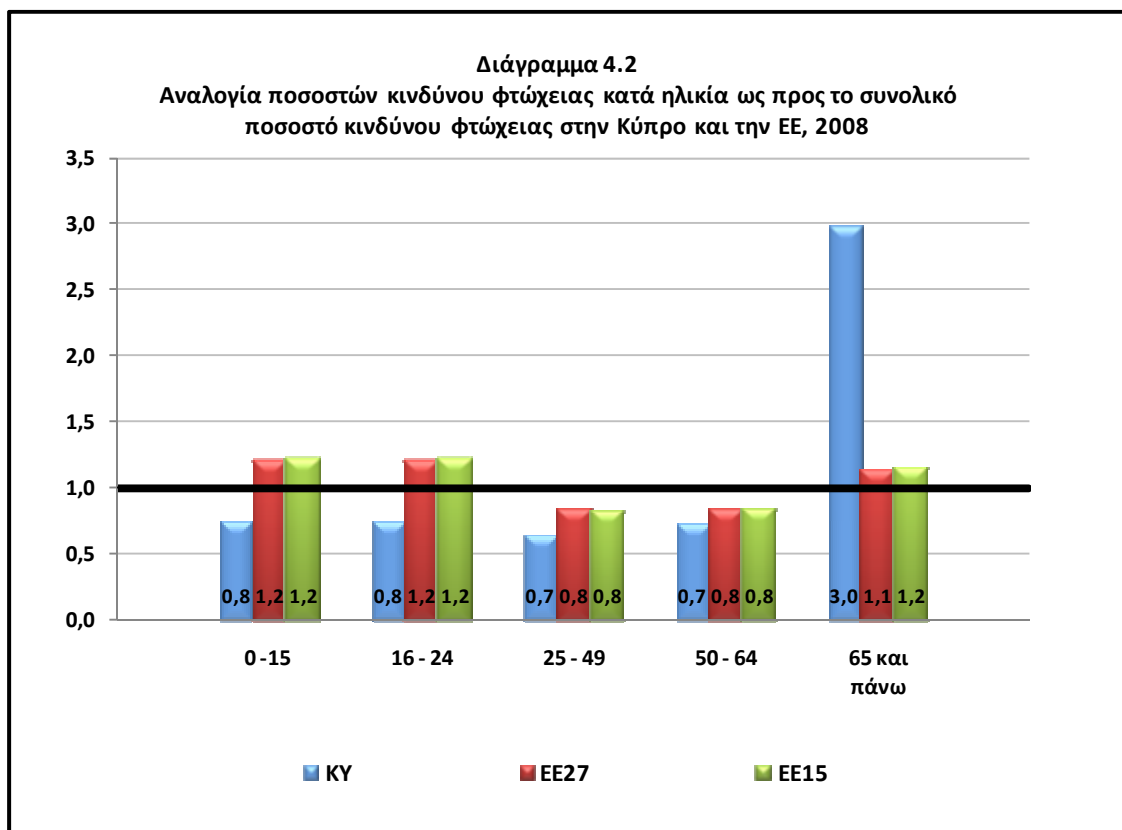
Το ποσοστό κινδύνου φτώχειας είναι ψηλότερο στις γυναίκες σε σχέση με τους άντρες. Για το 2008, στην Κύπρο, το 18,3% των γυναικών ήταν κάτω από το όριο της φτώχειας ενώ των αντρών το ποσοστό αυτό ανερχόταν στο 14,0%. Για το 2007, το ποσοστό των γυναικών που ήταν κάτω από το όριο της φτώχειας ήταν 17,4% ενώ των αντρών το ποσοστό ήταν 13,5%. Επομένως τόσο κατά το 2008 το ποσοστό κινδύνου φτώχειας στις γυναίκες είναι κατά 1,1 φορές πιο ψηλό από το ποσοστό κινδύνου φτώχειας του συνολικού πληθυσμού (που είναι 16,2%), ενώ στους άντρες είναι χαμηλότερο κατά 0,9 φορές. Το ίδιο φαινόμενο παρατηρείται και στις χώρες της ΕΕ. Οι αναλογίες αυτές φαίνονται στο Διάγραμμα 4.1.

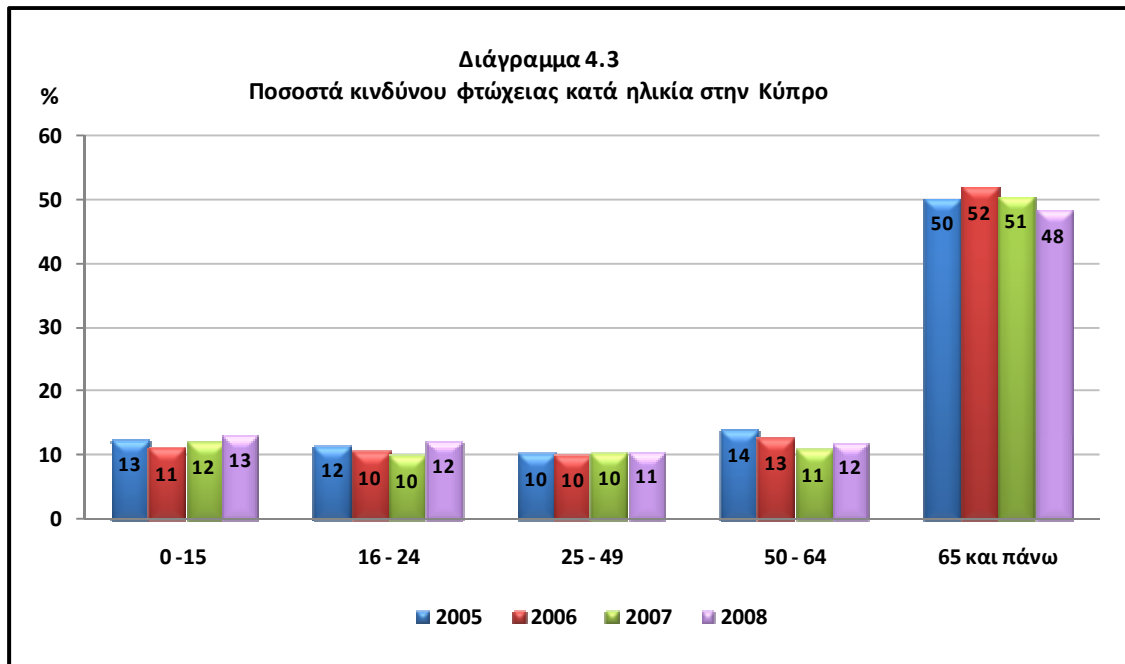
Στα Διαγράμματα 4.2 και 4.3 που ακολουθούν είναι εμφανές ότι στην Κύπρο η πιο ευάλωτη ομάδα πληθυσμού είναι τα άτομα ηλικίας 65 ετών και πάνω. Το ποσοστό κινδύνου φτώχειας

της ομάδας αυτής ήταν 48,3% το 2008, δηλαδή 3,0 φορές πιο ψηλό από το ποσοστό κινδύνου του συνόλου του πληθυσμού. Το 2007 η αναλογία αυτή ήταν 3,3.

Στην ΕΕ27 όλες οι ηλικιακές ομάδες φαίνεται να είναι κοντά στο συνολικό ποσοστό κινδύνου φτώχειας όπου το 2008 ήταν 16,5%. Αντίθετα με το τι συμβαίνει στην Κύπρο, στις χώρες της ΕΕ οι πιο ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού είναι τα παιδιά (ηλικίας 0-16) και οι νέοι ηλικίας 16 – 24, λόγω ίσως ανεργίας.

Στο Διάγραμμα 4.3, παρουσιάζονται τα ποσοστά κινδύνου φτώχειας στην Κύπρο κατά ηλικία, 2005-2008. Παρατηρούμε ότι το ποσοστό κινδύνου φτώχειας παραμένει σχετικά σταθερό στις ηλικίες 25-49. Αντίθετα, το ποσοστό κινδύνου φτώχειας των ατόμων 65 ετών και πάνω παρουσιάζει πτωτική τάση (από 50,3% το 2005 σε 48,3% το 2008).

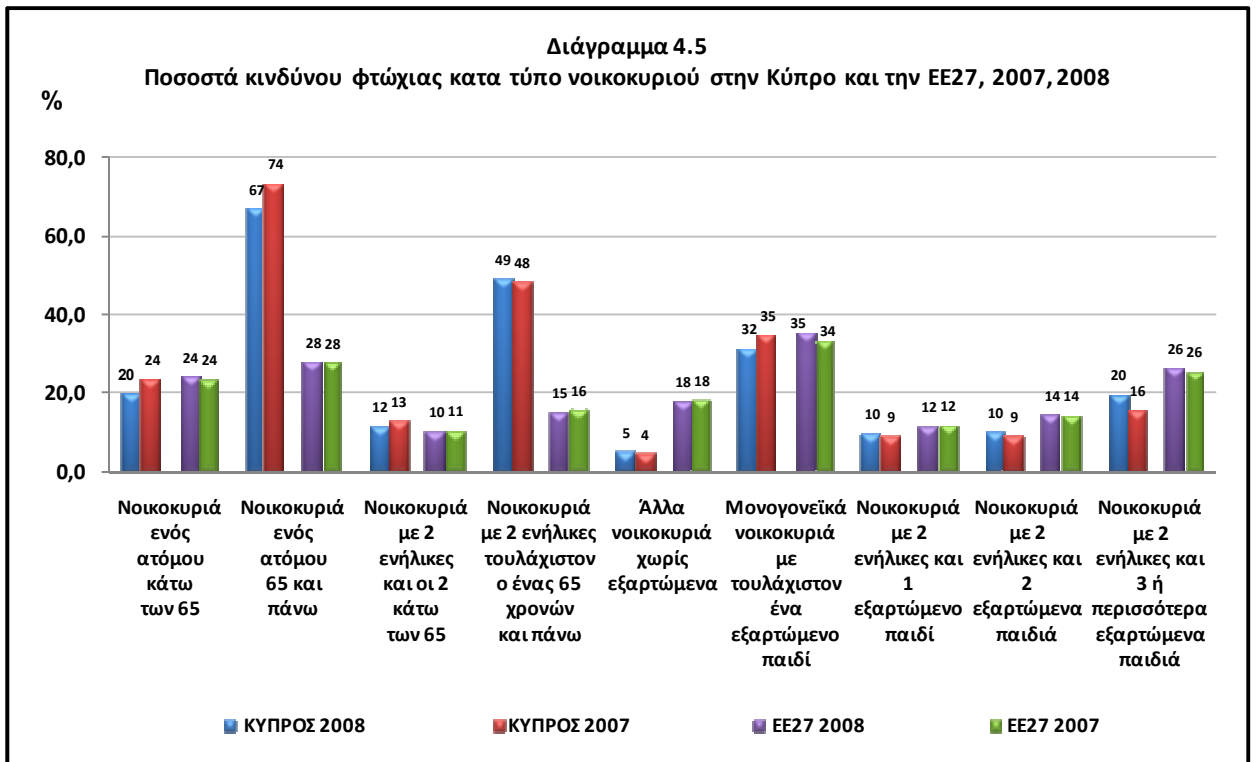
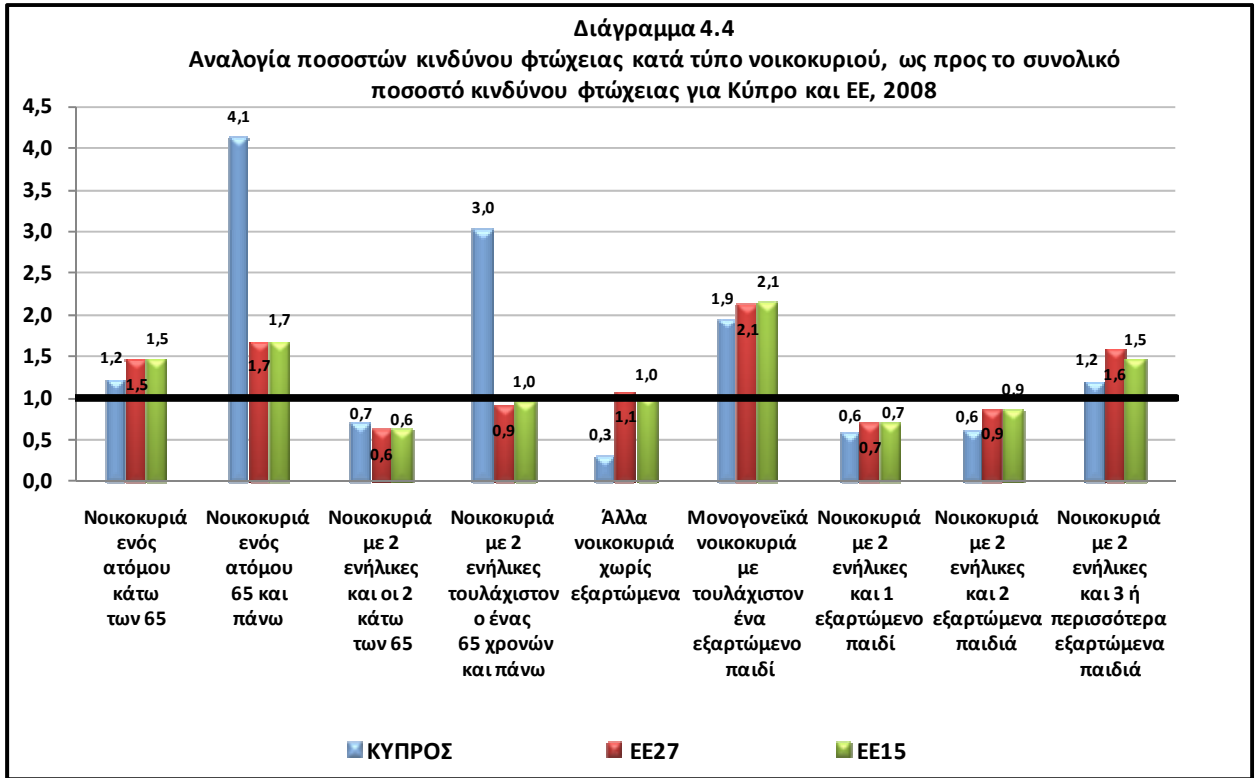

Σε σχέση με τον τύπο νοικοκυριού και συγκεκριμένα στο Διάγραμμα 4.4 επιβεβαιώνεται ότι η πιο ευάλωτη ομάδα πληθυσμού στην Κύπρο είναι τα άτομα ηλικίας 65 ετών και πάνω. Ο τύπος νοικοκυριού με το ψηλότερο ποσοστό κινδύνου φτώχειας είναι τα νοικοκυριά ενός ατόμου ηλικίας 65 ετών και πάνω, καθώς και τα νοικοκυριά δύο ενηλίκων με ένα τουλάχιστο άτομο ηλικίας 65 ετών και πάνω. Το ποσοστό κινδύνου φτώχειας για τα νοικοκυριά ενός ατόμου 65 ετών και πάνω ήταν 4,1 φορές ψηλότερο από το συνολικό ποσοστό κινδύνου φτώχειας του πληθυσμού το 2008 και 4,8 φορές ψηλότερο το 2007. Τα νοικοκυριά δύο ατόμων με τουλάχιστο ένα άτομο ηλικίας 65 ετών και πάνω κινδύνευαν περισσότερο από το συνολικό πληθυσμό κατά 3 φορές το 2008 και 3,1 φορές το 2007.

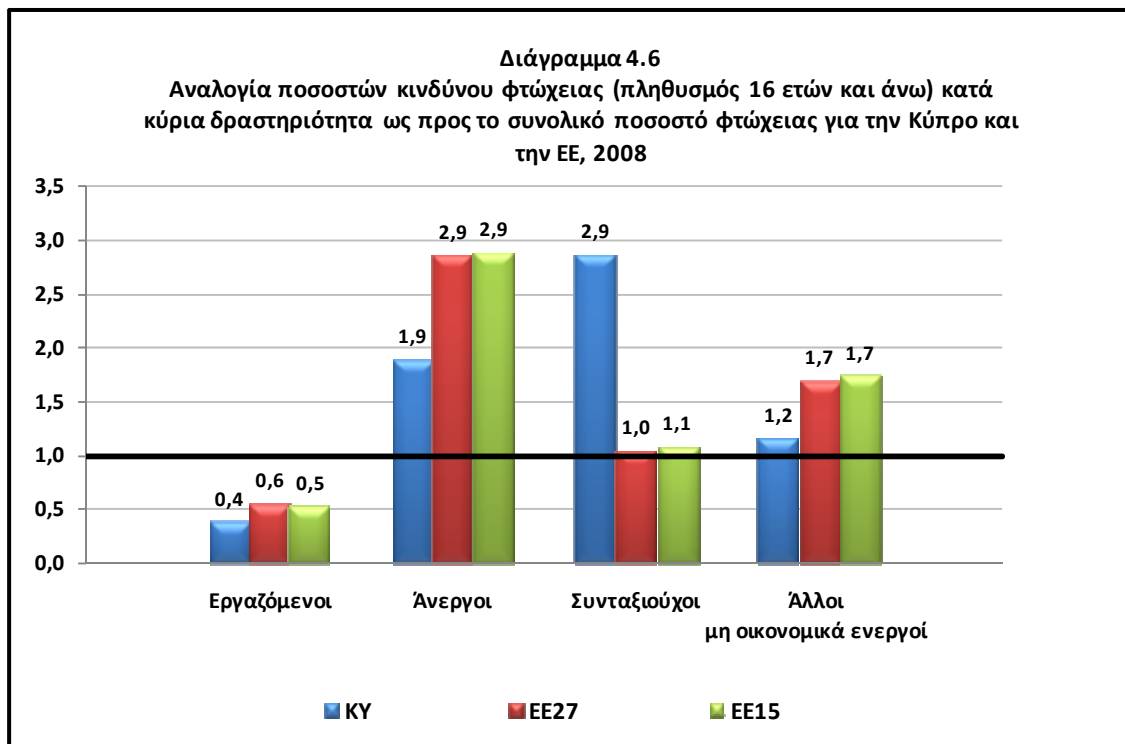
Τα ποσοστά αυτά είναι πολύ χαμηλότερα στην ΕΕ27 όπου το 2008 το ποσοστό κινδύνου φτώχειας των νοικοκυριών ενός ατόμου ηλικίας 65 και πάνω ήταν 1,7 φορές πιο ψηλό από το συνολικό και το 2007 1,6.

Η πιο επιρρεπής στον κίνδυνο φτώχειας κατηγορία νοικοκυριών στην ΕΕ27 είναι τα μονογονεϊκά νοικοκυριά με τουλάχιστο ένα εξαρτώμενο παιδί. Το 2008 στη συγκεκριμένη κατηγορία νοικοκυριών το ποσοστό κινδύνου φτώχειας ήταν 2,1 φορές ψηλότερο από αυτό του συνόλου. Στην Κύπρο τα μονογονεϊκά νοικοκυριά με τουλάχιστο ένα εξαρτώμενο παιδί διέτρεχαν και αυτά διπλάσιο κίνδυνο να βρίσκονται κάτω από το όριο φτώχειας από αυτό του υπόλοιπου πληθυσμού. Στο Διάγραμμα 4.5 παρουσιάζονται τα ποσοστά κινδύνου φτώχειας κατά τύπο νοικοκυριού στην Κύπρο και την ΕΕ για τα έτη 2008 και 2007.

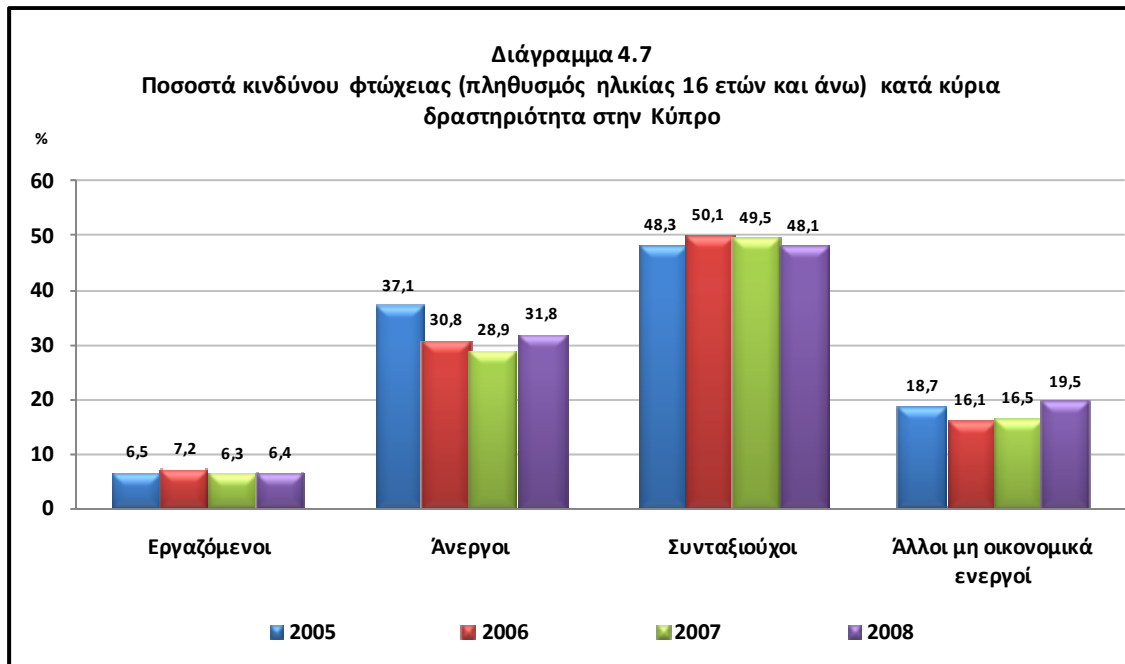

Εξετάζοντας τα ποσοστά του κινδύνου φτώχειας ως προς την κύρια δραστηριότητα των ατόμων, η ομάδα του πληθυσμού με τις λιγότερες πιθανότητες να βρίσκεται κάτω από το όριο της φτώχειας είναι οι εργαζόμενοι τόσο στη Κύπρο όσο και στην ΕΕ. Συγκεκριμένα το 2008 το ποσοστό κινδύνου φτώχειας των εργαζομένων στην Κύπρο ως προς το ποσοστό κινδύνου φτώχειας του συνόλου του πληθυσμού 16 ετών και πάνω, ήταν κάτω από το μισό (0,38). Στην ΕΕ15 και ΕΕ27 η αναλογία αυτή ήταν 0,53 και 0,55 αντίστοιχα. Το ίδιο παρατηρήθηκε και το 2007.

Αντίθετα η ομάδα του πληθυσμού με τη μεγαλύτερη πιθανότητα να βρίσκεται κάτω από το όριο φτώχειας στην Κύπρο είναι οι συνταξιούχοι⁷ όπου το ποσοστό κινδύνου φτώχειας ήταν 2,9 φορές ψηλότερο από το ποσοστό του συνολικού πληθυσμού. Το πιο πάνω αποτέλεσμα είναι αντίθετο με την τάση που επικρατεί στην ΕΕ όπου η ομάδα των συνταξιούχων είναι σε καλύτερη θέση από τις ομάδες των άνεργων και των άλλων μη οικονομικά ενεργών ατόμων. Στην ΕΕ27 το ποσοστό κινδύνου φτώχειας των συνταξιούχων το 2008 ήταν 1,05 φορές ψηλότερο από το συνολικό ποσοστό κινδύνου φτώχειας. Στο Διάγραμμα 4.7 παρουσιάζονται τα ποσοστά κινδύνου φτώχειας κατά κύρια δραστηριότητα στην Κύπρο για τα έτη 2005 - 2008.

⁷ Συνταξιούχοι είναι όλα τα άτομα που τους περισσότερους μήνες του έτους αναφοράς ελάμβαναν κάποιο είδος σύνταξης (ανεξαρτήτως ηλικίας) είτε είναι σύνταξη γήρατος, είτε είναι σύνταξη χρείας, είτε είναι σύνταξη αναπηρίας / ανικανότητας .

5. Χάσμα κινδύνου φτώχειας

Ο δείκτης αυτός εξετάζει το φαινόμενο της σχετικής φτώχειας σε σχέση με το μέγεθος της έτσι ώστε να μετρηθεί ο βαθμός σοβαρότητας του προβλήματος. Με άλλα λόγια ο δείκτης αυτός μετρά πόσο «φτωχοί» είναι οι φτωχοί και ονομάζεται χάσμα κινδύνου φτώχειας. Στην Κύπρο το 2008, το χάσμα φτώχειας, ως ποσοστό του ορίου φτώχειας ήταν στο 16,6% και το 2007 στο 19,7%. Αυτό σημαίνει ότι το 2008, το 50% των ατόμων που βρισκόταν κάτω από το όριο φτώχειας λάμβανε ετήσιο εισόδημα μεγαλύτερο από €8.349⁸ (£4.886) (δηλαδή πέραν από 83,4% του ορίου φτώχειας) ενώ το υπόλοιπο 50% των σχετικά φτωχών το ετήσιο εισόδημα τους ήταν λιγότερο από €8.349 (£4.886).

Τα αντίστοιχα ποσοστά στην ΕΕ27 ήταν 21,9% και 23,0%.

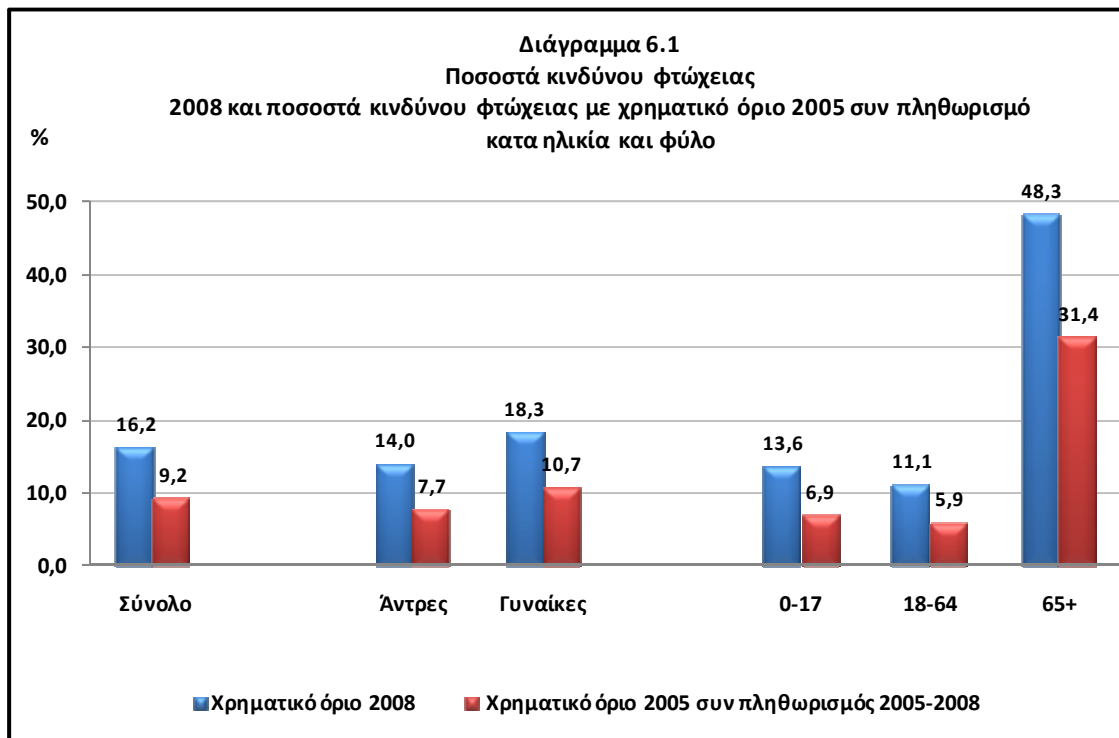
⁸ Το όριο φτώχειας για την Κύπρο το 2008 ήταν €10.059 (£5.887). Το 83,4% των €10.059 είναι €8.349 (£4.886)

6. Κίνδυνος φτώχειας υπολογιζόμενος με το όριο φτώχειας του έτους 2005 συν τον πληθωρισμό 2005-2008

Το ποσοστό κινδύνου φτώχειας, στο σύνολο του πληθυσμού, μειώνεται από 16,2% σε 9,2% όταν αυτό υπολογιστεί με βάση το χρηματικό όριο του 2005 πληθωρισμένο για τα έτη 2005-2008.

Πιο αναλυτικά παρατηρούμε στο Διάγραμμα 6.1 ότι το ποσοστό κινδύνου φτώχειας για τους άντρες μειώνεται από 14,2% σε 7,7% και για τις γυναίκες από 18,3% σε 10,7%.

Μελετώντας τις διαφοροποιήσεις του ποσοστού κινδύνου φτώχειας με βάση τις ηλικίες, παρατηρούμε μείωση κατά 7 σχεδόν ποσοστιαίες μονάδες στις ηλικίες 0-17, 5 ποσοστιαίες μονάδες στις ηλικίες 18-64 και 17 ποσοστιαίες μονάδες στις ηλικίες των 65 ετών και πάνω.

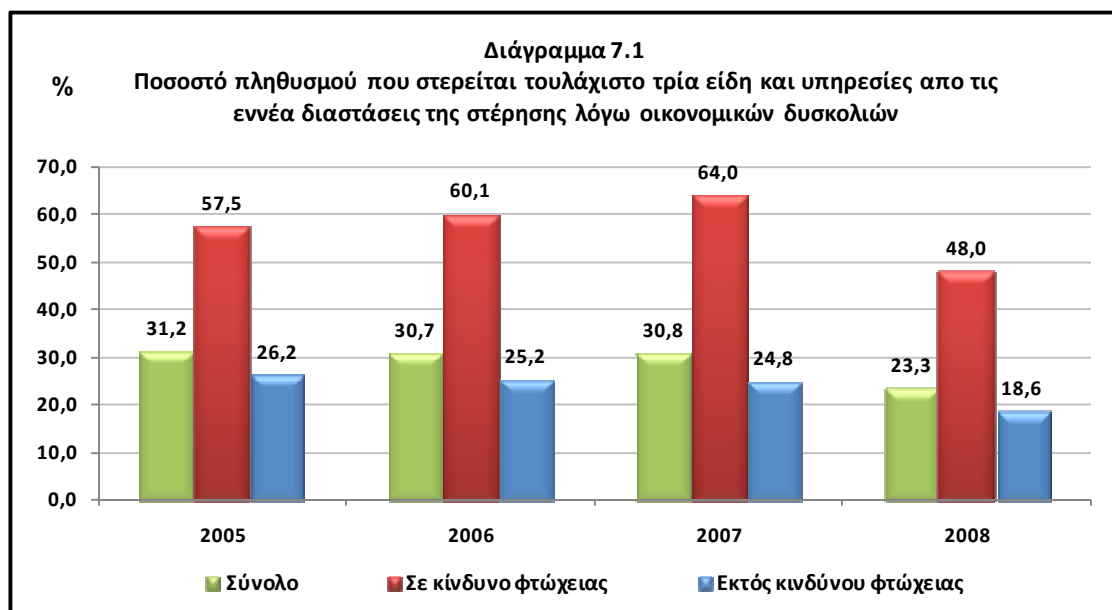
7. Υλική Στέρηση

7.1. Δείκτης Υλικής Στέρησης

Ο Δείκτης της υλικής στέρησης είναι το ποσοστό του πληθυσμού που στερείται λόγω οικονομικών δυσκολιών τουλάχιστο τρία από τα πιο κάτω αγαθά και υπηρεσίες:

1. Καθυστέρηση λόγω οικονομικών δυσκολιών στην αποπληρωμή πάγιων λογαριασμών (ρεύμα, νερό κ.λπ.), ενοίκιο ή δόσεις δανείων κύριας κατοικίας ή δόσεις άλλων δανείων.
2. Οικονομική αδυναμία για πληρωμή μιας εβδομάδας διακοπών.
3. Οικονομική αδυναμία για διατροφή που να περιλαμβάνει κάθε δεύτερη μέρα κοτόπουλο, κρέας ψάρι ή λαχανικά ίσης αξίας.
4. Οικονομική αδυναμία στην αντιμετώπιση έκτακτων αλλά αναγκαίων δαπανών αξίας €720 (£421) για το 2008.
5. Οικονομική αδυναμία να διαθέτουν τηλέφωνο.
6. Οικονομική αδυναμία να διαθέτουν έγχρωμη τηλεόραση.
7. Οικονομική αδυναμία να διαθέτουν πλυντήριο ρούχων.
8. Οικονομική αδυναμία να διαθέτουν αυτοκίνητο.
9. Οικονομική αδυναμία για ικανοποιητική θέρμανση.

Το Διάγραμμα 7.1 δείχνει τα ποσοστά του πληθυσμού από το 2005 μέχρι το 2008 που στερούνται τουλάχιστο τρία από τα εννέα βασικά είδη και υπηρεσίες.

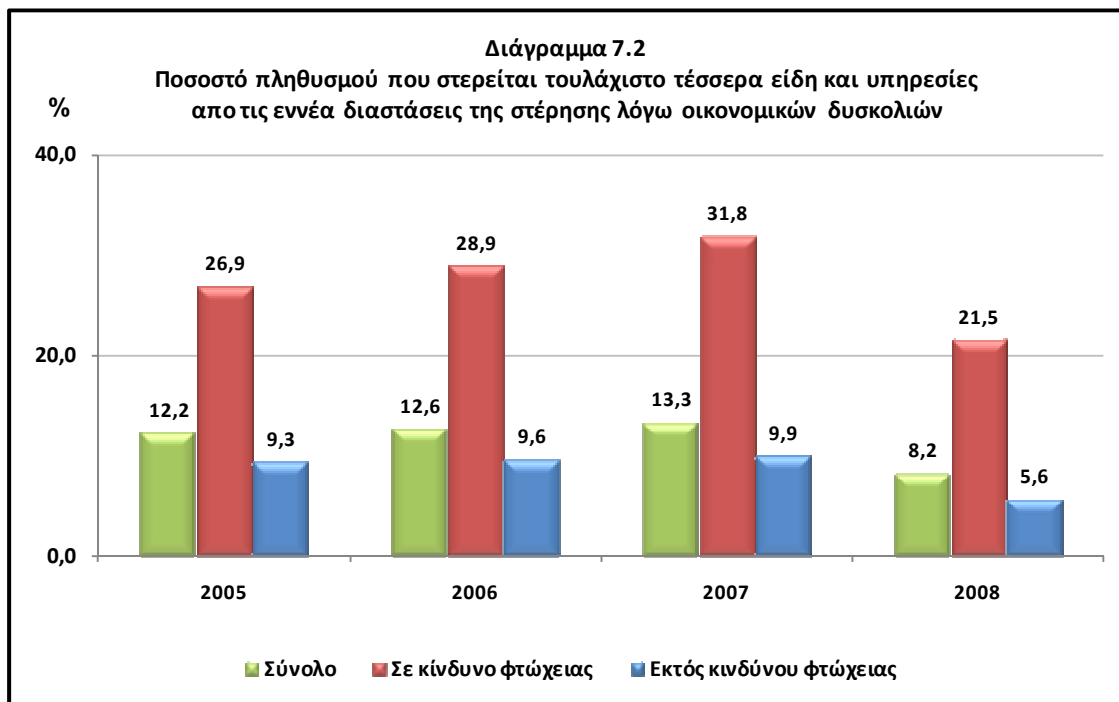

Παρατηρούμε ότι τα ποσοστά υλικής στέρησης των ατόμων που βρίσκονται κάτω από το όριο φτώχειας είναι αρκετά ψηλά (πέραν του 50%). Αξίζει όμως να σημειωθεί ότι και τα άτομα που είναι εκτός κινδύνου φτώχειας παρουσιάζουν σχετικά ψηλά ποσοστά υλικής στέρησης. Διαχρονικά παρατηρείται ότι τα ποσοστά αυτά μειώνονται ελαφρώς.

7.2. Δείκτης Σοβαρής Υλικής Στέρησης

Ο Δείκτης σοβαρής υλικής στέρησης είναι το ποσοστό του πληθυσμού που στερείται λόγω οικονομικών δυσκολιών τουλάχιστο τέσσερα από τα προαναφερθέντα αγαθά και υπηρεσίες.

Το πιο κάτω Διάγραμμα δείχνει τα ποσοστά του πληθυσμού για την Κύπρο από το 2005 μέχρι το 2008 που στερούνται τουλάχιστο τέσσερα από τα εννέα βασικά είδη και υπηρεσίες.

8. Δείκτες συνθηκών διαβίωσης και ποιότητα ζωής

Οι πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζουν στοιχεία που αφορούν στον κοινωνικό αποκλεισμό αλλά έχουν ως στόχο να αναλύσουν το φαινόμενο από την άποψη της στέρησης βασικών αγαθών και υπηρεσιών. Βασικά αγαθά και υπηρεσίες που σχετίζονται με τις συνθήκες στέγασης, την ποιότητα ζωής, την υγεία, την εκπαίδευση, την αδυναμία αποπληρωμής δανείων ή αγορών με δόσεις, τις δαπάνες στέγασης, τις δυσκολίες ανταπόκρισης σε ορισμένες πληρωμές κ.λπ. Σκοπός είναι να δοθεί μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα των συνθηκών διαβίωσης και της ποιότητας ζωής που επικρατεί σήμερα στην Κύπρο, τόσο για το σύνολο του πληθυσμού όσο και για τις ειδικές κατηγορίες του πληθυσμού που είναι κάτω και πάνω από το όριο φτώχειας.

Μελετώντας τον Πίνακα 8.1 που αφορά στις χρονιές 2005-2008 παρατηρούμε ότι η πληρωμή μιας εβδομάδας διακοπών παρουσιάζει τη μεγαλύτερη οικονομική δυσκολία ενώ τη μικρότερη οικονομική δυσκολία παρουσιάζει η δυνατότητα εξασφάλισης διατροφής που να περιλαμβάνει κάθε δεύτερη μέρα κρέας, ψάρι ή λαχανικά ίσης αξίας.

Πίνακας 8.1

Ποσοστό πληθυσμού που δήλωσε οικονομική αδυναμία για πληρωμή ορισμένων καταναλωτικών αγαθών και υπηρεσιών

Οικονομική αδυναμία για:	Έτος	Σύνολο	Σε κίνδυνο φτώχειας	Εκτός κινδύνου φτώχειας
Αντιμετώπιση έκτακτων, αλλά αναγκαίων δαπανών (€632 (£370) για το 2005 και 2006, €683 (£400) για το 2007 και €720 (£421) για το 2008)	2005	43,5	76,4	37,2
	2006	43,1	74,2	37,4
	2007	42,0	80,8	34,9
	2008	38,7	74,5	31,7
Πληρωμή μιας εβδομάδας διακοπών	2005	53,0	82,5	47,3
	2006	54,0	85,0	48,2
	2007	52,8	83,2	47,3
	2008	46,5	75,1	40,9
Διατροφή που να περιλαμβάνει κάθε δεύτερη ημέρα κοτόπουλο, κρέας, ψάρι ή λαχανικά ίσης αξίας	2005	5,7	16,5	3,7
	2006	6,3	14,1	4,8
	2007	7,7	21,6	5,1
	2008	5,3	15,1	3,3
Επαρκώς ζεστό σπίτι	2005	33,7	51,3	30,4
	2006	33,8	56,3	29,7
	2007	34,6	63,0	29,4
	2008	28,5	47,8	24,8

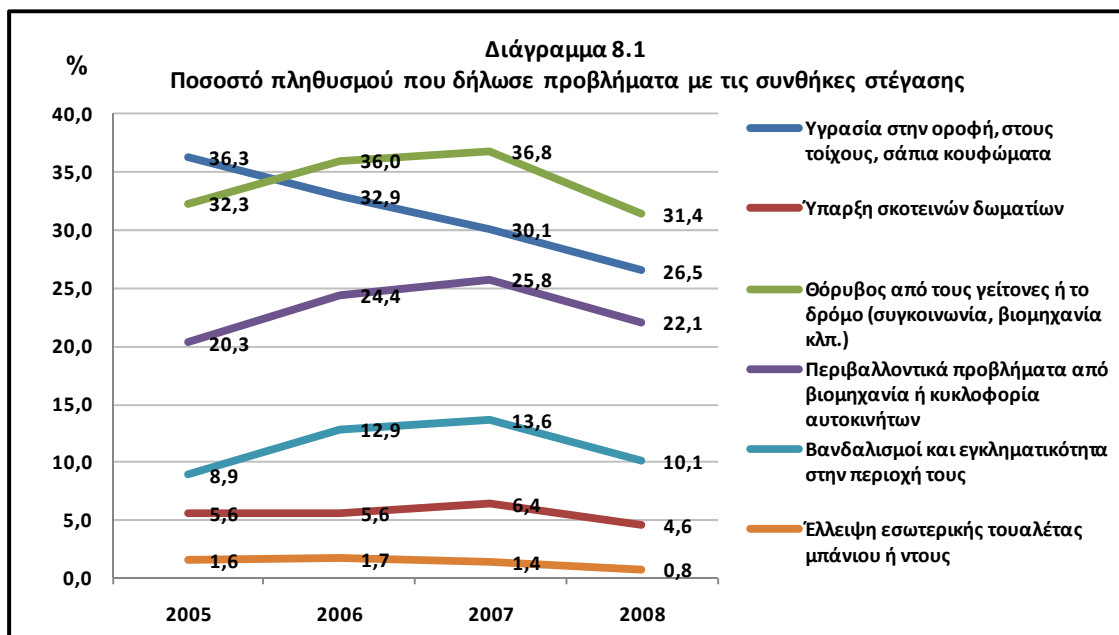
Το 2008, γύρω στο 75% των ατόμων που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας δήλωσαν ότι δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν μια απροσδόκητη αλλά αναγκαία δαπάνη €720 (£421). Το ποσοστό αυτό για τα άτομα που είναι εκτός κινδύνου φτώχειας είναι 31,7% (περίπου ένας στους τρεις).

Επίσης παρατηρούμε ότι το 2008, ποσοστό 75% των ατόμων που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας δεν μπορούν να πληρώσουν μιας βδομάδας διακοπές. Το αντίστοιχο ποσοστό για τα άτομα που είναι εκτός κινδύνου φτώχειας είναι γύρω στο 41%.

Όσον αφορά την οικονομική αδυναμία εξασφάλισης διατροφής που να περιλαμβάνει κάθε δεύτερη μέρα κρέας, ψάρι ή λαχανικά ίσης αξίας, το ποσοστό μεταξύ των ατόμων που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας το 2008 ήταν σχετικά χαμηλό, 15,1%. Το αντίστοιχο ποσοστό για τα άτομα που είναι εκτός κινδύνου φτώχειας ήταν ακόμη χαμηλότερο, 3,3%.

Όσον αφορά στη οικονομική αδυναμία να είναι το σπίτι επαρκώς ζεστό για το 2008 το ποσοστό των ατόμων που βρίσκονταν κάτω από το όριο φτώχειας ήταν 47,8% και αυτών εκτός κινδύνου φτώχειας 24,8%.

Στο Διάγραμμα 8.1 παρουσιάζονται διαχρονικά τα ποσοστά του πληθυσμού που αντιμετωπίζουν κάποια προβλήματα στέγασης. Φαίνεται καθαρά ότι προβλήματα στέγασης όπως είναι η υγρασία στην οροφή στους τοίχους και σάπια κουφώματα, ο θόρυβος από γείτονες ή από το δρόμο, η ύπαρξη σκοτεινών δωματίων και η έλλειψη εσωτερικής τουαλέτας μπάνιου ή ντους βελτιώνονται με την πάροδο του χρόνου. Αντίθετα τα ποσοστά των περιβαλλοντικών προβλημάτων από βιομηχανία ή κυκλοφορία αυτοκινήτων και των βανδαλισμών καθώς και εγκληματικότητας στη περιοχή αυξάνονται.

Ο Πίνακας 8.2 παρουσιάζει αναλυτικά τα ποσοστά του πληθυσμού που αντιμετωπίζουν κάποια προβλήματα στέγασης ξεχωριστά για πληθυσμό που βρίσκεται κάτω από το όριο φτώχειας και πληθυσμό εκτός κινδύνου φτώχειας.

Πίνακας 8.2

Ποσοστό πληθυσμού που δήλωσε προβλήματα με τις συνθήκες στέγασης

Συνθήκες στέγασης	Έτος	Σύνολο	Σε κίνδυνο φτώχειας	Εκτός κινδύνου φτώχειας
Υγρασία στην οροφή, στους τοίχους, σάπια κουφώματα	2005	36,3	44,0	34,8
	2006	32,9	41,5	31,3
	2007	30,1	39,7	28,3
	2008	26,5	32,3	25,3
Ύπαρξη σκοτεινών δωματίων	2005	5,6	6,8	5,4
	2006	5,6	8,0	5,1
	2007	6,4	8,6	6,1
	2008	4,6	6,4	4,2
Θόρυβος από τους γείτονες ή το δρόμο (συγκοινωνία, βιομηχανία κ.λπ.)	2005	32,3	33,4	32,0
	2006	36,0	35,7	36,1
	2007	36,8	37,2	36,7
	2008	31,4	26,6	32,3
Περιβαλλοντικά προβλήματα από βιομηχανία ή κυκλοφορία αυτοκινήτων	2005	20,3	20,8	20,2
	2006	24,4	23,3	24,7
	2007	25,8	22,9	26,3
	2008	22,1	19,6	22,6
Βανδαλισμοί και εγκληματικότητα στην περιοχή τους	2005	8,9	7,3	9,2
	2006	12,9	11,2	13,3
	2007	13,6	13,4	13,6
	2008	10,1	7,5	10,6
Έλλειψη εσωτερικής τουαλέτας	2005	1,6	4,8	0,9
	2006	1,7	6,6	0,8
	2007	1,4	5,7	0,6
	2008	0,8	3,0	0,4
Έλλειψη εσωτερικού μπάνιου ή ντους	2005	1,6	4,9	0,9
	2006	1,7	6,5	0,8
	2007	1,4	5,7	0,6
	2008	0,8	3,3	0,4
Αριθμός ατόμων ανά δωμάτιο	2005	0,6	0,5	0,6
	2006	0,5	0,5	0,6
	2007	0,5	0,5	0,5
	2008	0,5	0,5	0,5

Ο Πίνακας 8.3 πιο κάτω παρουσιάζει το ποσοστό του πληθυσμού σε νοικοκυριά που διαθέτουν κάποια καταναλωτικά αγαθά. Διαχρονικά από το 2005 μέχρι το 2008 παρατηρούμε ότι το ποσοστό του πληθυσμού σε νοικοκυριά που δεν διαθέτουν κάποιο καταναλωτικό αγαθό μειώνεται.

Αγαθά όπως η έγχρωμη τηλεόραση, το τηλέφωνο και το πλυντήριο ρούχων υπάρχουν σχεδόν σε όλα τα νοικοκυριά είτε αυτά βρίσκονται κάτω από το όριο φτώχειας είτε όχι. Επίσης η συντριπτική πλειοψηφία του πληθυσμού (93,2%), διαμένει σε νοικοκυριό που διαθέτει αυτοκίνητο. Το ποσοστό του πληθυσμού που διαμένει σε νοικοκυριό που διαθέτει ηλεκτρονικό υπολογιστή αυξάνεται κάθε χρόνο όπου το 2008 φτάνει στο 67,6%.

Πίνακας 8.3

Ποσοστό πληθυσμού σε νοικοκυριά που διαθέτουν ή δεν διαθέτουν τα ακόλουθα καταναλωτικά αγαθά διαρκείας:

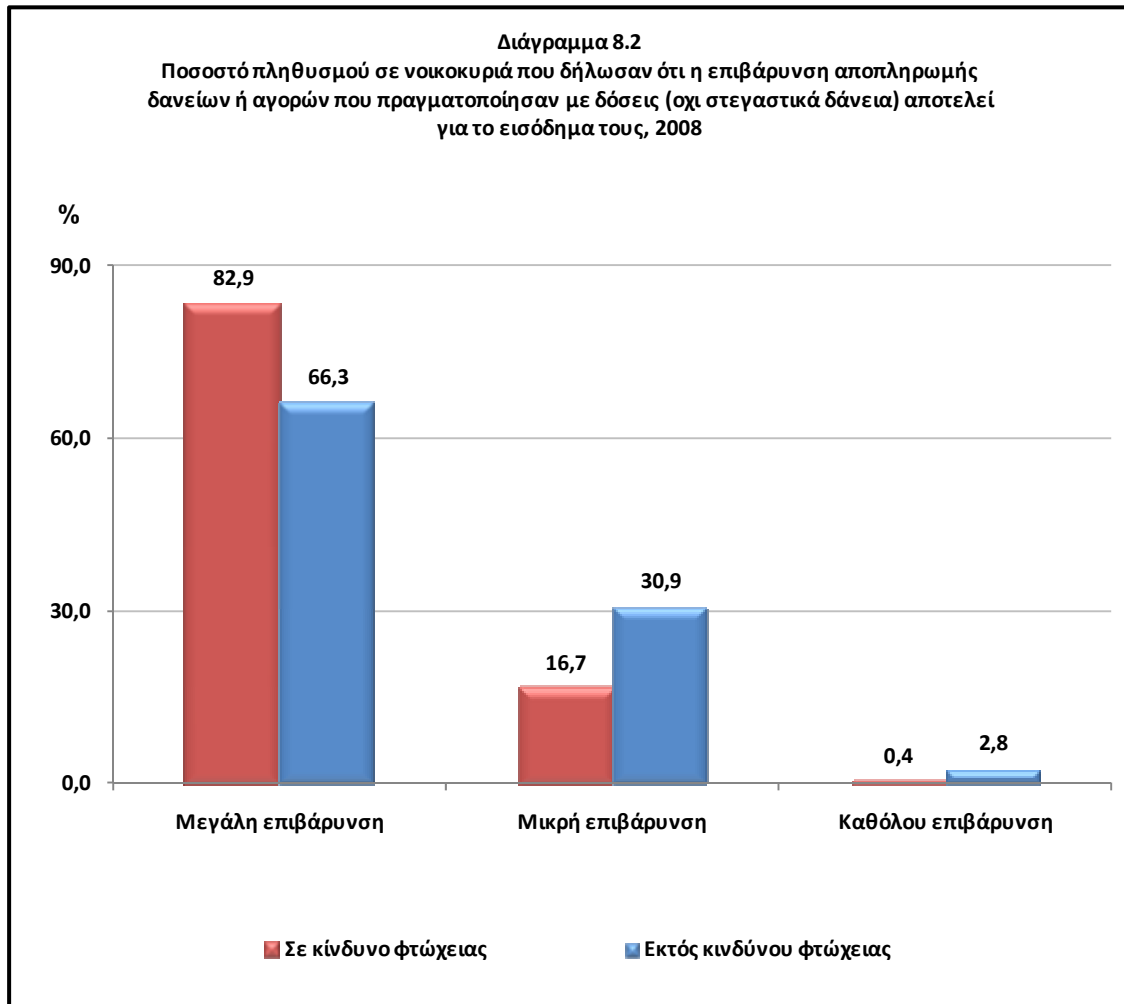
Καταναλωτικά αγαθά διαρκείας		Έτος	Σύνολο	Σε κίνδυνο φτώχειας	Εκτός κινδύνου φτώχειας
Έγχρωμη τηλεόραση	Διαθέτουν	2005	99,7	98,8	99,9
		2006	99,8	99,0	100,0
		2007	99,6	98,1	99,9
		2008	99,8	99,1	99,9
	Δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα	2005	0,2	0,5	0,1
		2006	0,0	0,3	0,0
		2007	0,2	0,9	0,1
		2008	0,1	0,3	0,0
	Δεν διαθέτουν για άλλους λόγους	2005	0,1	0,6	0,0
		2006	0,1	0,7	0,0
		2007	0,2	1,0	0,1
		2008	0,2	0,6	0,1
Τηλέφωνο	Διαθέτουν	2005	99,3	96,6	99,8
		2006	99,7	98,2	100,0
		2007	99,4	97,0	99,8
		2008	99,4	98,4	99,6
	Δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα	2005	0,4	1,9	0,1
		2006	0,1	0,6	0,0
		2007	0,2	1,0	0,0
		2008	0,2	0,5	0,2
	Δεν διαθέτουν για άλλους λόγους	2005	0,3	1,5	0,1
		2006	0,2	1,2	0,0
		2007	0,5	2,1	0,2
		2008	0,3	1,1	0,2

Ποσοστό πληθυσμού σε νοικοκυριά που διαθέτουν ή δεν διαθέτουν τα ακόλουθα καταναλωτικά αγαθά διαρκείας:

(Συν.)

Καταναλωτικά αγαθά διαρκείας		Έτος	Σύνολο	Σε κίνδυνο φτώχειας	Εκτός κινδύνου φτώχειας
Προσωπικό ηλεκτρονικό υπολογιστή	Διαθέτουν	2005	57,5	23,5	64,0
		2006	61,1	24,0	68,0
		2007	65,5	28,1	72,3
		2008	67,6	31,1	74,6
	Δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα	2005	11,5	18,3	10,2
		2006	9,1	14,3	8,1
		2007	7,2	10,1	6,6
		2008	5,5	9,1	4,8
	Δεν διαθέτουν για άλλους λόγους	2005	31,0	58,2	25,8
		2006	29,8	61,7	23,9
		2007	27,3	61,8	21,0
		2008	26,9	59,8	20,6
Πλυντήριο ρούχων	Διαθέτουν	2005	98,1	94,1	98,9
		2006	98,3	93,2	99,2
		2007	98,3	93,4	99,2
		2008	98,5	94,7	99,3
	Δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα	2005	0,8	2,7	0,5
		2006	0,7	2,8	0,3
		2007	0,7	3,4	0,2
		2008	0,5	2,5	0,1
	Δεν διαθέτουν για άλλους λόγους	2005	1,0	3,2	0,6
		2006	1,1	4,0	0,5
		2007	1,0	3,2	0,6
		2008	1,0	2,9	0,7
Αυτοκίνητο	Διαθέτουν	2005	91,6	66,3	96,4
		2006	92,4	65,8	97,4
		2007	93,0	66,3	97,9
		2008	93,2	70,8	97,5
	Δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα	2005	2,4	8,7	1,2
		2006	2,0	8,2	0,8
		2007	1,7	7,6	0,7
		2008	1,4	5,1	0,7
	Δεν διαθέτουν για άλλους λόγους	2005	6,0	25,0	2,4
		2006	5,6	26,0	1,8
		2007	5,3	26,1	1,5
		2008	5,4	24,2	1,7

Όπως φαίνεται καθαρά από το Διάγραμμα 8.2 το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού το 2008 δηλώνει ότι η αποπληρωμή δανείων ή αγορών που έγιναν με δόσεις αποτελεί μεγάλη επιβάρυνση.

Στον Πίνακα 8.4 πιο κάτω φαίνονται αναλυτικά τα ποσοστά για όλες τις χρονιές της έρευνας

Πίνακας 8.4

Ποσοστό πληθυσμού σε νοικοκυριά που δήλωσαν ότι η επιβάρυνση αποπληρωμής δανείων ή αγορών που πραγματοποίησαν με δόσεις (δεν αφορά στεγαστικά δάνεια) αποτελεί για το εισόδημα τους:

Έτος	Μέγεθος επιβάρυνσης	Σύνολο	Σε κίνδυνο φτώχειας	Εκτός κινδύνου φτώχειας
2005	Μεγάλη επιβάρυνση	63,8	78,7	62,5
	Μικρή επιβάρυνση	33,9	20,9	35,1
	Καθόλου επιβάρυνση	2,3	0,5	2,5
2006	Μεγάλη επιβάρυνση	70,1	84,5	68,8
	Μικρή επιβάρυνση	27,1	15,1	28,2
	Καθόλου επιβάρυνση	2,8	0,5	3,0
2007	Μεγάλη επιβάρυνση	70,2	89,4	68,5
	Μικρή επιβάρυνση	27,0	9,8	28,6
	Καθόλου επιβάρυνση	2,8	0,8	3,0
2008	Μεγάλη επιβάρυνση	68,0	82,9	66,3
	Μικρή επιβάρυνση	29,5	16,7	30,9
	Καθόλου επιβάρυνση	2,6	0,4	2,8

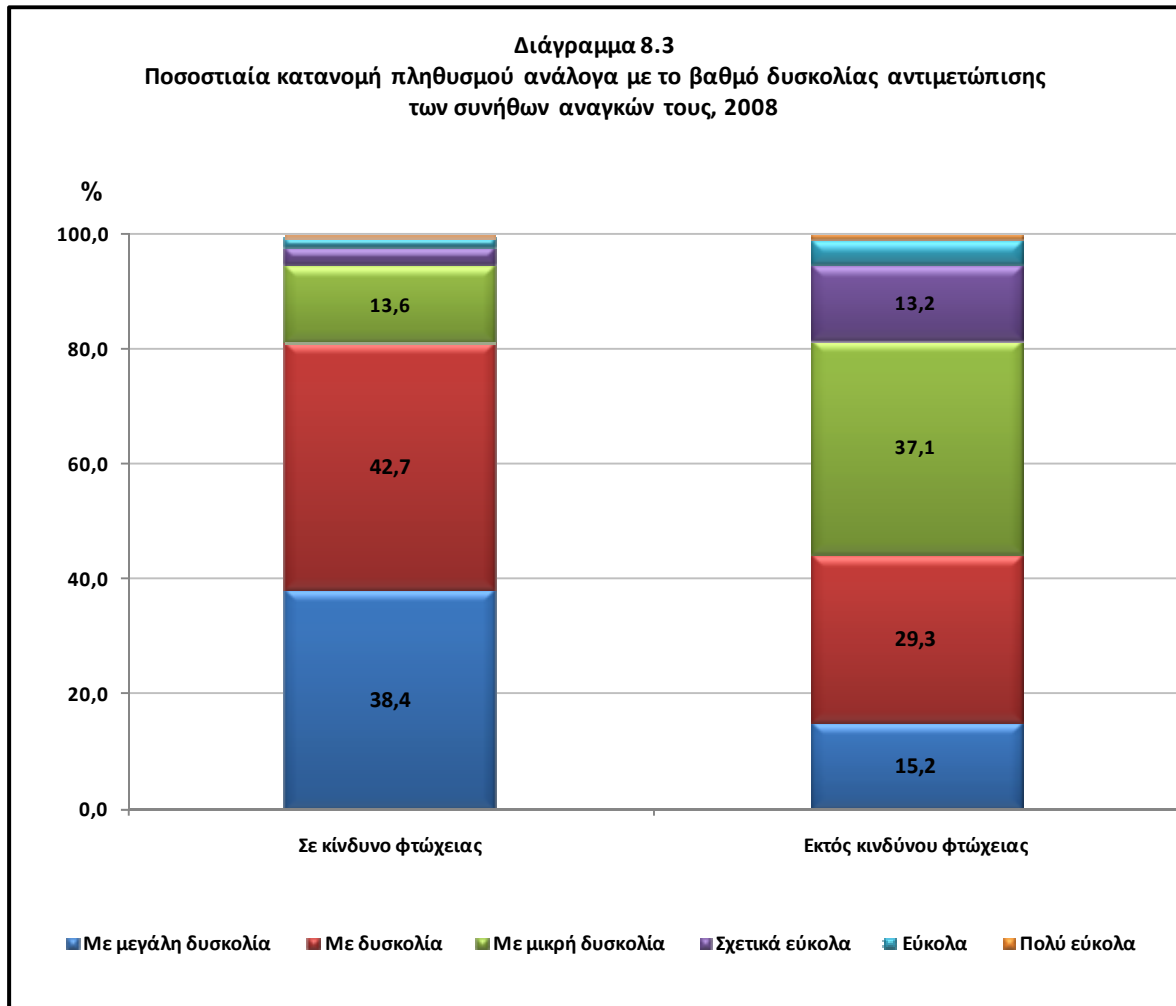
Σύμφωνα με τον Πίνακα 8.5 παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των νοικοκυριών και των δύο κατηγοριών δήλωσε ότι οι δαπάνες στέγασης αποτελούν μεγάλη επιβάρυνση για το νοικοκυριό τους και τις τέσσερις χρονιές για τις οποίες έχουμε στοιχεία.

Πίνακας 8.5

Ποσοστιαία κατανομή πληθυσμού ανάλογα με τον βαθμό επιβάρυνσης του εισοδήματος τους από τις δαπάνες στέγασης

Έτος	Μέγεθος επιβάρυνσης	Σύνολο	Σε κίνδυνο φτώχειας	Εκτός κινδύνου φτώχειας
2005	Μεγάλη επιβάρυνση	63,2	72,2	61,5
	Μικρή επιβάρυνση	30,9	21,4	32,8
	Δεν αποτελεί επιβάρυνση	5,9	6,4	5,8
2006	Μεγάλη επιβάρυνση	71,2	83,3	69,0
	Μικρή επιβάρυνση	25,1	13,1	27,3
	Δεν αποτελεί επιβάρυνση	3,7	3,6	3,7
2007	Μεγάλη επιβάρυνση	69,0	81,0	66,8
	Μικρή επιβάρυνση	26,5	14,3	28,7
	Δεν αποτελεί επιβάρυνση	4,5	4,7	4,5
2008	Μεγάλη επιβάρυνση	66,4	78,6	64,0
	Μικρή επιβάρυνση	30,4	19,0	32,6
	Δεν αποτελεί επιβάρυνση	3,3	2,4	3,5

Η ίδια τάση παρουσιάζεται και στο βαθμό δυσκολίας αντιμετώπισης των βασικών αναγκών του νοικοκυριού. Στο Διάγραμμα 8.3 παρατηρούμε ότι το 2008 ο πληθυσμός που βρίσκονταν κάτω από το όριο φτώχειας δήλωσε ότι αντιμετωπίζει με δυσκολία ή μεγάλη δυσκολία τις βασικές του ανάγκες σε ποσοστό 81,1%. Το αντίστοιχο ποσοστό για τον πληθυσμό που βρίσκεται εκτός κινδύνου φτώχειας ήταν 44,5%. Ελάχιστο είναι το ποσοστό του πληθυσμού και των δύο κατηγοριών που είπαν ότι περνούν εύκολα ή πολύ εύκολα.

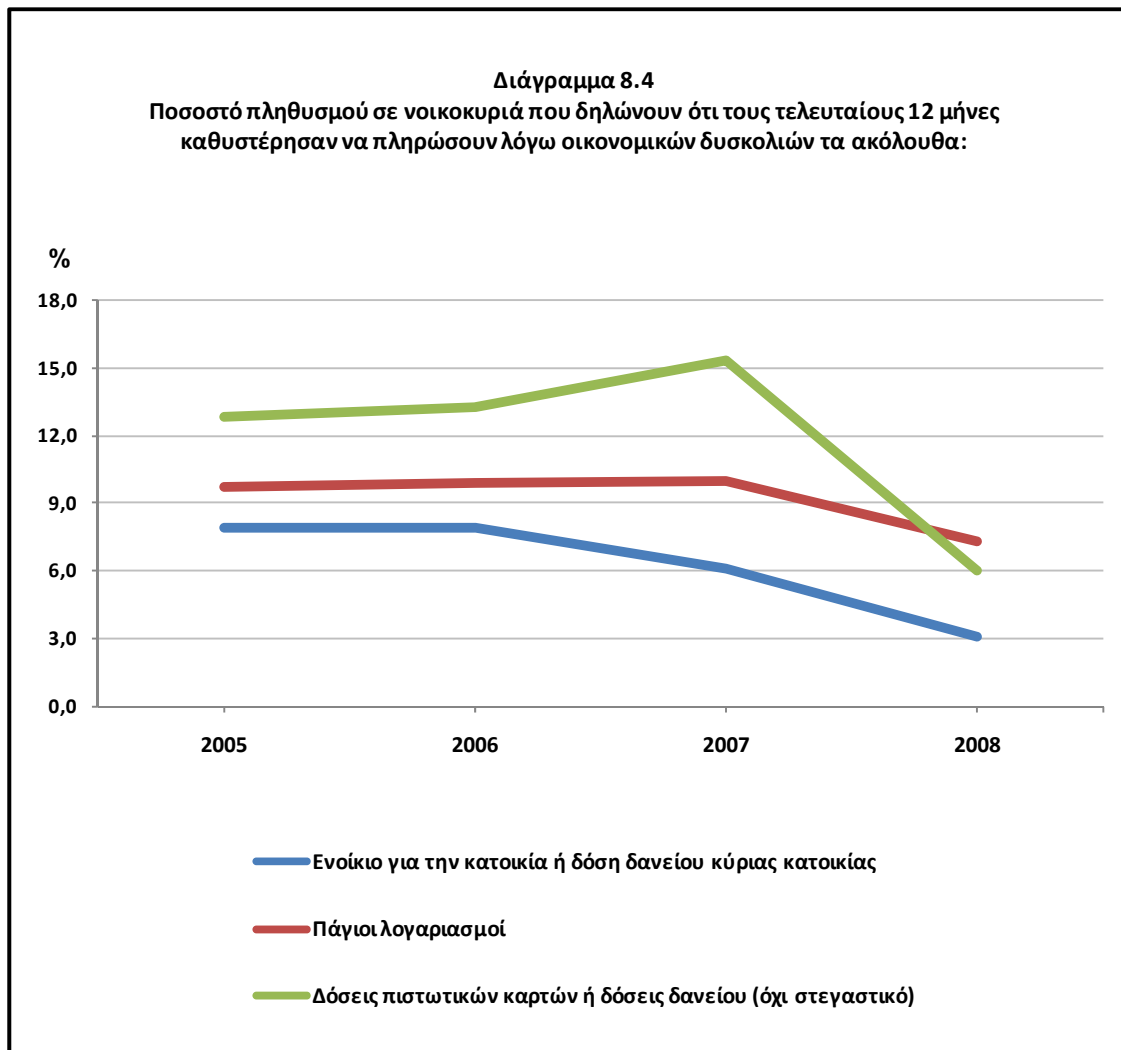
Ο Πίνακας 8.6 δίνει αναλυτικά τα ποσοστά της κάθε χρονιάς (2005-2008) για τον βαθμό δυσκολίας αντιμετώπισης των βασικών αναγκών χωρισμένα στον πληθυσμό που βρίσκεται κάτω και πάνω από το όριο φτώχειας.

Πίνακας 8.6

Ποσοστιαία κατανομή πληθυσμού ανάλογα με το βαθμό δυσκολίας αντιμετώπισης των συνηθών αναγκών του νοικοκυριού

Έτος	Βαθμός δυσκολίας	Σύνολο	Σε κίνδυνο φτώχειας	Εκτός κινδύνου φτώχειας
2005	Με μεγάλη δυσκολία	14,4	29,1	11,5
	Με δυσκολία	28,3	37,9	26,5
	Με μικρή δυσκολία	31,1	21,4	33,0
	Σχετικά εύκολα	18,4	8,5	20,3
	Εύκολα	7,0	2,9	7,7
	Πολύ εύκολα	0,9	0,1	1,0
2006	Με μεγάλη δυσκολία	18,7	36,2	15,4
	Με δυσκολία	30,6	35,8	29,7
	Με μικρή δυσκολία	28,5	18,5	30,3
	Σχετικά εύκολα	14,5	6,1	16,0
	Εύκολα	6,7	3,1	7,4
	Πολύ εύκολα	1,0	0,3	1,2
2007	Με μεγάλη δυσκολία	17,3	34,4	14,2
	Με δυσκολία	28,3	37,3	26,6
	Με μικρή δυσκολία	28,8	19,5	30,5
	Σχετικά εύκολα	15,5	6,0	17,3
	Εύκολα	8,2	2,4	9,3
	Πολύ εύκολα	1,8	0,3	2,1
2008	Με μεγάλη δυσκολία	18,9	38,4	15,2
	Με δυσκολία	31,5	42,7	29,3
	Με μικρή δυσκολία	33,3	13,6	37,1
	Σχετικά εύκολα	11,6	3,1	13,2
	Εύκολα	4,0	1,8	4,4
	Πολύ εύκολα	0,7	0,3	0,8

Πιο κάτω, στο Διάγραμμα 8.4, φαίνονται τα ποσοστά στο σύνολο του πληθυσμού που καθυστέρησαν λόγω οικονομικών δυσκολιών να πληρώσουν τη δόση του στεγαστικού τους ή το ενοίκιο τους, τους πάγιους λογαριασμούς τους ή τις δόσεις των πιστωτικών καρτών και των υπόλοιπων τους δανείων. Παρατηρούμε ότι από το 2005 μέχρι το 2008 υπάρχει πτωτική τάση στα ποσοστά των νοικοκυριών που καθυστερούν στις αποπληρωμές τους.

Ο Πίνακας 8.7 πιο κάτω δείχνει αναλυτικά για την κάθε χρονιά από το 2005 μέχρι το 2008 ανά κατηγορία πληθυσμού τα ποσοστά των νοικοκυριών που καθυστέρησαν στις αποπληρωμές τους.

Όσον αφορά την καθυστέρηση της πληρωμής του ενοικίου ή της δόσης του στεγαστικού, δεν υπάρχει μεγάλη διαφορά στα ποσοστά μεταξύ φτωχών και μη φτωχών.

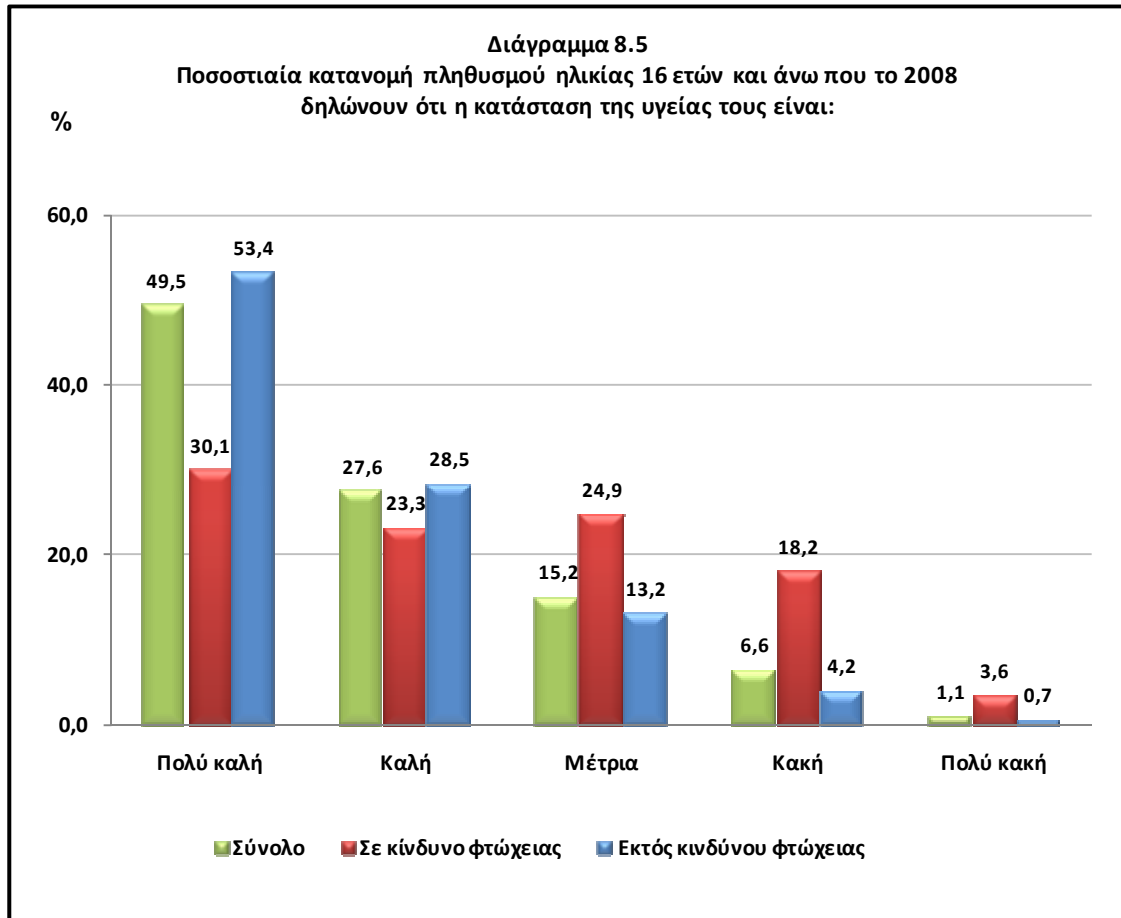
Για την καθυστέρηση της πληρωμής των πάγιων λογαριασμών βλέπουμε ότι ο πληθυσμός που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας σημειώνει αρκετά μεγαλύτερο ποσοστό από τον πληθυσμό που είναι εκτός κινδύνου φτώχειας.

Πίνακας 8.7

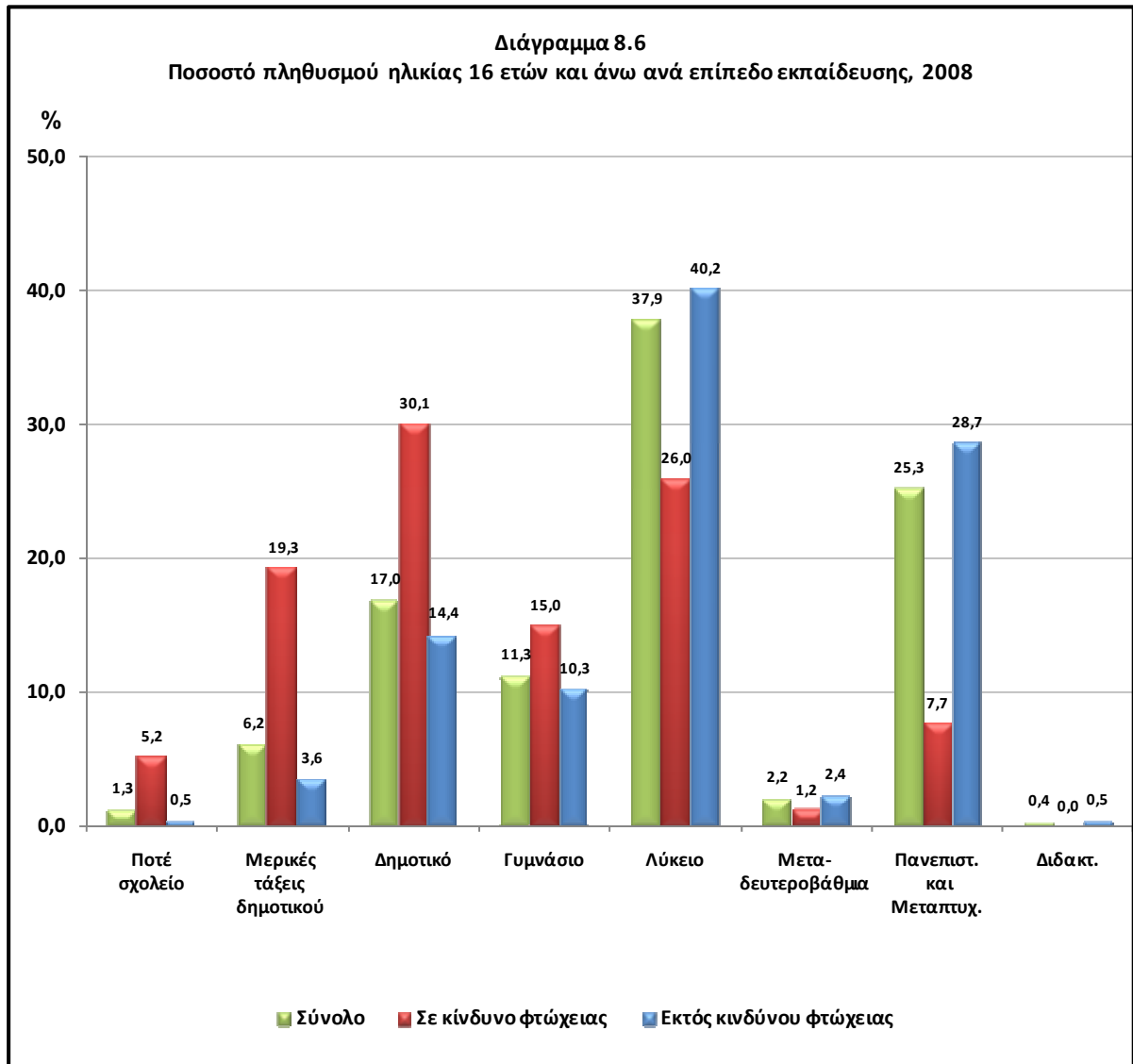
Ποσοστό πληθυσμού σε νοικοκυριά που δηλώνουν ότι τους τελευταίους 12 μήνες καθυστέρησαν να πληρώσουν λόγω οικονομικών δυσκολιών τα ακόλουθα:

Έτος	Είδος λογαριασμών	Σύνολο	Σε κίνδυνο φτώχειας	Εκτός κινδύνου φτώχειας
2005	Ενοίκιο για την κατοικία ή δόση δανείου κύριας κατοικίας	7,9	7,7	7,9
	Πάγιοι λογαριασμοί (ηλεκτρικού ρεύματος, νερού, τηλεφώνου κλπ.)	9,7	14,5	8,7
	Δόσεις πιστωτικών καρτών ή δόσεις δανείου για είδη οικιακού εξοπλισμού, διακοπές κ.ά., ή άλλες αγορές με δόσεις	12,8	13,2	12,7
2006	Ενοίκιο για την κατοικία ή δόση δανείου κύριας κατοικίας	7,9	9,4	7,6
	Πάγιοι λογαριασμοί (ηλεκτρικού ρεύματος, νερού, τηλεφώνου κλπ.)	9,9	16,7	8,7
	Δόσεις πιστωτικών καρτών ή δόσεις δανείου για είδη οικιακού εξοπλισμού, διακοπές κ.ά., ή άλλες αγορές με δόσεις	13,3	15,7	12,9
2007	Ενοίκιο για την κατοικία ή δόση δανείου κύριας κατοικίας	6,1	6,0	6,2
	Πάγιοι λογαριασμοί (ηλεκτρικού ρεύματος, νερού, τηλεφώνου κλπ.)	10,0	13,8	9,4
	Δόσεις πιστωτικών καρτών ή δόσεις δανείου για είδη οικιακού εξοπλισμού, διακοπές κ.ά., ή άλλες αγορές με δόσεις	15,3	15,9	15,1
2008	Ενοίκιο για την κατοικία ή δόση δανείου κύριας κατοικίας	3,1	3,5	3,1
	Πάγιοι λογαριασμοί (ηλεκτρικού ρεύματος, νερού, τηλεφώνου κλπ.)	7,3	11,7	6,5
	Δόσεις πιστωτικών καρτών ή δόσεις δανείου για είδη οικιακού εξοπλισμού, διακοπές κ.ά., ή άλλες αγορές με δόσεις	6,0	6,2	6,0

Στο Διάγραμμα 8.5 φαίνεται η κατάσταση υγείας του φτωχού και μη φτωχού πληθυσμού για το 2008. Είναι φανερό ότι πολύ περισσότερα άτομα που βρίσκονται εκτός κινδύνου φτώχειας δήλωσαν ότι η υγεία τους είναι «Πολύ καλή» ή «Καλή» ενώ τα άτομα που είναι σε κίνδυνο φτώχειας δήλωσαν σε αρκετά μεγαλύτερα ποσοστά ότι η υγεία τους είναι από «Μέτρια» έως «Πολύ Κακή». Να υπενθυμίσουμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ατόμων που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας είναι τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας.

Στο Διάγραμμα 8.6 παρατηρούμε ότι το 2008, άτομα με κατώτερο επίπεδο μόρφωσης (γυμνάσιο/δημοτικό/δεν πήγαν ποτέ σχολείο) έχουν περισσότερες πιθανότητες να βρίσκονται κάτω από το όριο φτώχειας συγκριτικά με άτομα που έχουν ψηλότερο επίπεδο μόρφωσης (Τριτοβάθμια /Λύκειο).

9. Κοινωνική Συμμετοχή

Οι πιο κάτω πίνακες και διαγράμματα αφορούν επιμέρους αποτελέσματα της «Έρευνας εισοδήματος και συνθηκών διαβίωσης των νοικοκυριών, 2006» που αφορά στην «Κοινωνική ενσωμάτωση». Στόχος των ερωτήσεων αυτών είναι η διερεύνηση του βαθμού συμμετοχής του πληθυσμού σε πολιτιστικές δραστηριότητες, άτυπες κοινωνικές οργανώσεις και δραστηριότητες πολιτικών κομμάτων, σωματείων και συνδικαλιστικών οργανώσεων.

Τα ερωτήματα αυτά βρίσκονταν στο ερωτηματολόγιο μέλους δηλαδή συμπληρώθηκαν από όλα τα μέλη ηλικίας 16 ετών και πάνω. Τα ερωτήματα, λόγω της φύσης της έρευνας, απαντήθηκαν προσωπικά από τον ίδιο τον ερευνώμενο, ενώ μόνο σε ειδικές περιπτώσεις ατόμων που απουσίαζαν προσωρινά (λόγω εργασίας, στρατιώτες, φοιτητές, κ.λπ.) απαντήθηκαν δια αντιπροσώπου. Η περίοδος αναφοράς ήταν στις περισσότερες ερωτήσεις «κατά τους τελευταίους 12 μήνες» ενώ στις ερωτήσεις που αφορούν στη συναναστροφή με συγγενείς ή φίλους η περίοδος αναφοράς ήταν «κατά τη διάρκεια ενός συνηθισμένου έτους».

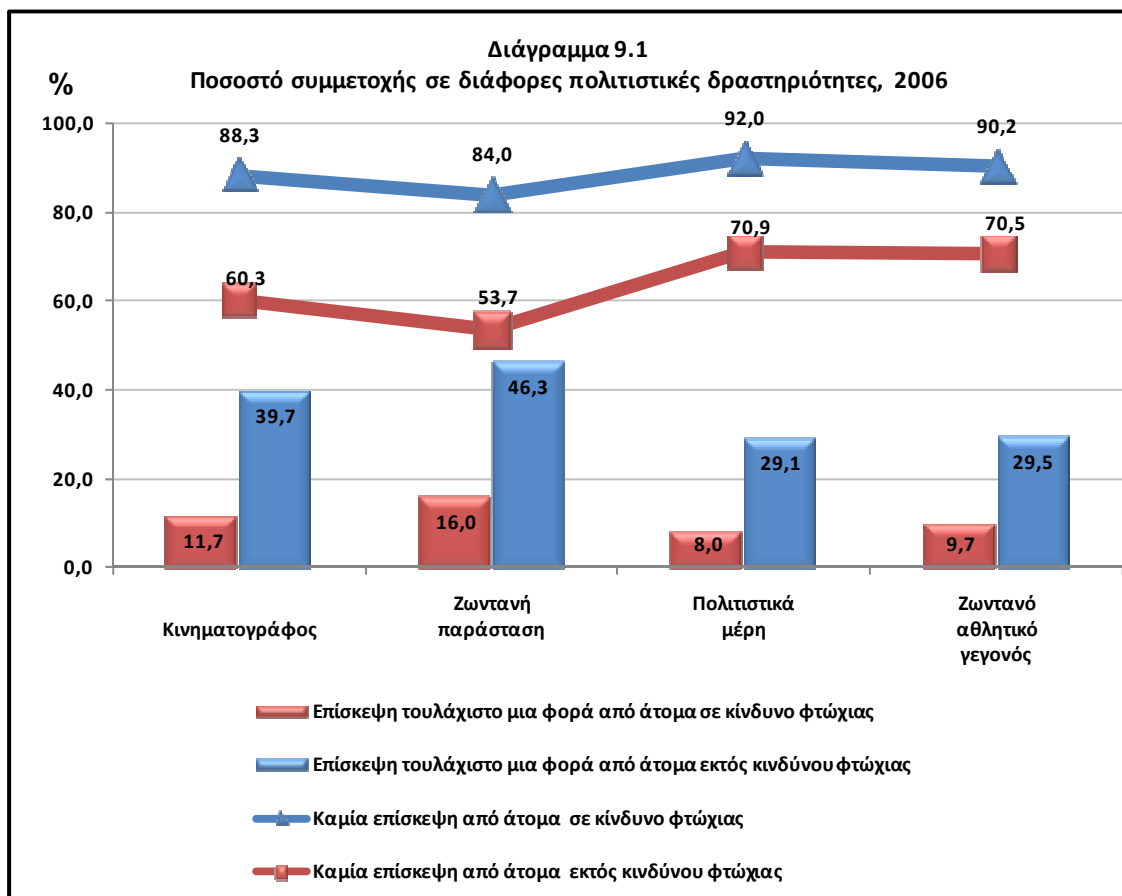
9.1 Συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες

Στο πρώτο μέρος των ερωτήσεων της «Κοινωνικής ενσωμάτωσης» καταγράφεται η συχνότητα συμμετοχής του ερωτώμενου σε πολιτιστικές δραστηριότητες που αφορούν:

- συμμετοχή σε κινηματογράφο
- συμμετοχή σε ζωντανή παράσταση (θέατρο, συναυλία, χορευτική παράσταση κ.λπ.)
- επίσκεψη σε πολιτιστικά μέρη (μουσεία, ιστορικά μνημεία, εκθέσεις τέχνης ή αρχαιολογικά μέρη)
- παρακολούθηση κάποιου ζωντανού αθλητικού γεγονότος (αθλήματος)

Η περίοδος αναφοράς των ερωτήσεων αυτών ήταν οι τελευταίοι 12 μήνες από την μέρα της συνέντευξης.

Διαπιστώνεται από το Διάγραμμα 9.1 ότι η δημοφιλέστερη πολιτιστική δραστηριότητα (τουλάχιστο μία φορά), τόσο από τα άτομα που βρίσκονται κάτω από το όριο φτώχειας, τόσο και από τα άτομα που είναι εκτός κινδύνου φτώχειας, είναι η επίσκεψη σε κάποια ζωντανή παράσταση. Η επόμενη δημοφιλέστερη δραστηριότητα που γίνεται τουλάχιστο μια φορά το χρόνο και από τις δύο κατηγορίες πληθυσμού είναι η επίσκεψη στον κινηματογράφο και ακολουθεί η παρακολούθηση κάποιου ζωντανού αθλητικού γεγονότος. Τελευταία πολιτιστική δραστηριότητα στη προτίμηση είναι η επίσκεψη σε πολιτιστικά μέρη και από τις δύο κατηγορίες πληθυσμού.

Στον πίνακα 9.1 φαίνονται αναλυτικά όλα τα ποσοστά συμμετοχής σε κάθε πολιτιστική δραστηριότητα κατά συχνότητα συμμετοχής, χωρισμένα στον πληθυσμό που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας και στον πληθυσμό που είναι εκτός κινδύνου φτώχειας.

Πίνακας 9.1

Ποσοστό πολιτιστικής συμμετοχής του πληθυσμού σε δραστηριότητες που αφορούν, 2006

Πολιτιστική συμμετοχή	Συχνότητα	Σύνολο	Σε κίνδυνο φτώχειας	Εκτός κινδύνου φτώχειας
Επίσκεψη στον κινηματογράφο	Καθόλου	65,0	88,3	60,3
	1-3 φορές	17,3	6,1	19,5
	4-6 φορές	9,1	3,2	10,3
	7-12 φορές	4,8	1,4	5,5
	Περισσότερες από 12	3,9	1,0	4,4
Συμμετοχή σε ζωντανή παράσταση (θέατρο, συναυλία, χορευτική παράσταση κ.λπ.)	Καθόλου	58,8	84,0	53,7
	1-3 φορές	28,4	12,4	31,6
	4-6 φορές	9,0	2,7	10,2
	7-12 φορές	2,3	0,6	2,6
	Περισσότερες από 12	1,6	0,3	1,9
Επίσκεψη σε πολιτιστικά μέρη (μουσεία, ιστορικά μνημεία, εκθέσεις τέχνης ή αρχαιολογικά μέρη)	Καθόλου	74,4	92,0	70,9
	1-3 φορές	18,5	6,7	20,9
	4-6 φορές	4,7	0,9	5,4
	7-12 φορές	1,1	0,2	1,3
	Περισσότερες από 12	1,3	0,2	1,5
Παρακολούθηση κάποιου ζωντανού αθλητικού γεγονότος (αθλήματος)	Καθόλου	73,8	90,2	70,5
	1-3 φορές	8,7	5,0	9,4
	4-6 φορές	4,8	1,6	5,4
	7-12 φορές	3,8	1,2	4,3
	Περισσότερες από 12	9,0	1,9	10,4

9.2 Κοινωνική συναναστροφή

Η ενότητα αυτή αναφέρεται στην συχνότητα συναναστροφής του ερωτώμενου με συγγενείς και φίλους.

Φίλοι θεωρούνται τα άτομα με τα οποία περνάμε μέρος του ελεύθερου χρόνου μας (π.χ. μετά την εργασία, τα σαββατοκύριακα ή κατά τη διάρκεια των διακοπών) και στα οποία μπορούμε να εμπιστευθούμε προσωπικά μας ζητήματα.

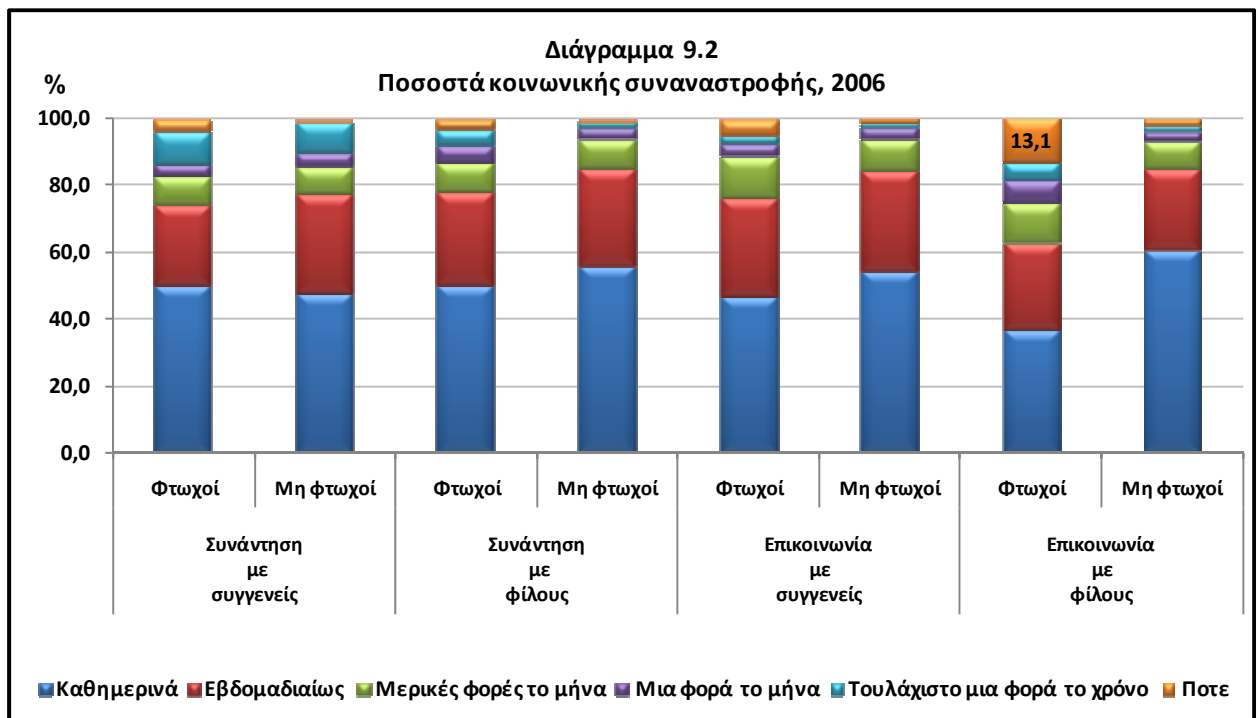
Η συναναστροφή με συγγενείς ή φίλους που διαμένουν στην ίδια κατοικία δεν περιλαμβάνεται. Για συνάντηση με συγγενείς ή φίλους μόνο κατά τη διάρκεια των διακοπών ή σε εορτές καταχωρήθηκε η απάντηση «Τουλάχιστο μια φορά το χρόνο (λιγότερο από μια φορά το μήνα)»

Η συνάντηση μπορεί να πραγματοποιηθεί στο σπίτι ή σε οποιοδήποτε άλλο χώρο και να περιλαμβάνει είτε απλά μια συζήτηση είτε την ενασχόληση από κοινού με οποιαδήποτε δραστηριότητα.

Όσον αφορά στην επικοινωνία, καταγράφεται η κοινωνική συναναστροφή με συγγενείς και φίλους και η συχνότητα αυτής, όχι, όμως με προσωπική συνάντηση, αλλά με άλλου είδους επικοινωνία, όπως μέσω τηλεφώνου, ταχυδρομείου, φαξ, ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, sms κ.λπ.

Στο Διάγραμμα 9.2 παρατηρούμε ότι ποσοστό πέραν του 60% τόσο των ατόμων που βρίσκονται κάτω από το όριο φτώχειας όσο και των ατόμων που είναι πάνω από το όριο φτώχειας έχει είτε καθημερινή είτε εβδομαδιαία συναναστροφή με συγγενείς ή φίλους, προσωπικά ή μέσω τηλεφώνου.

Το μεγαλύτερο ποσοστό (13,1%) που δεν επικοινωνήσαν ποτέ κατά τη περίοδο αναφοράς με φίλους σημειώνουν τα άτομα που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας.

Ο Πίνακας 9.2 δείχνει αναλυτικά όλα τα ποσοστά κατά συχνότητα και οικονομική κατάσταση.

Πίνακας 9.2

Ποσοστό κοινωνικής συμμετοχής του πληθυσμού, 2006

Κοινωνική Συμμετοχή	Συχνότητα	Σύνολο	Σε κίνδυνο φτώχειας	Εκτός κινδύνου φτώχειας
Συνάντηση με συγγενείς	Καθημερινά	48,4	50,1	48,1
	Εβδομαδιαίως (όχι καθημερινά)	28,6	24,3	29,5
	Μερικές φορές το μήνα (όχι εβδομαδιαίως)	8,2	8,2	8,2
	Μια φορά το μήνα	4,0	3,9	4,0
	Τουλάχιστο μια φορά το χρόνο (λιγότερο από μια φορά το μήνα)	9,5	9,8	9,5
	Ποτέ	1,2	3,7	0,7
Συνάντηση με φίλους	Καθημερινά	55,3	50,4	56,2
	Εβδομαδιαίως (όχι καθημερινά)	28,9	27,6	29,2
	Μερικές φορές το μήνα (όχι εβδομαδιαίως)	8,8	8,9	8,7
	Μια φορά το μήνα	3,5	5,4	3,1
	Τουλάχιστο μια φορά το χρόνο (λιγότερο από μια φορά το μήνα)	2,5	4,7	2,0
	Ποτέ	1,1	3,0	0,7
Επικοινωνία με συγγενείς (πχ μέσω τηλεφώνου, ταχυδρομείου, φαξ, ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, sms κ.λπ)	Καθημερινά	53,1	47,0	54,4
	Εβδομαδιαίως (όχι καθημερινά)	29,9	29,6	30,0
	Μερικές φορές το μήνα (όχι εβδομαδιαίως)	9,9	12,3	9,4
	Μια φορά το μήνα	3,6	3,6	3,5
	Τουλάχιστο μια φορά το χρόνο (λιγότερο από μια φορά το μήνα)	1,7	2,7	1,5
	Ποτέ	1,9	4,8	1,3
Επικοινωνία με φίλους (πχ μέσω τηλεφώνου, ταχυδρομείου, φαξ, ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, sms κ.λπ)	Καθημερινά	57,0	37,1	60,9
	Εβδομαδιαίως (όχι καθημερινά)	24,4	25,7	24,1
	Μερικές φορές το μήνα (όχι εβδομαδιαίως)	9,1	11,9	8,5
	Μια φορά το μήνα	3,3	6,7	2,6
	Τουλάχιστο μια φορά το χρόνο (λιγότερο από μια φορά το μήνα)	2,5	5,6	1,9
	Ποτέ	3,8	13,1	2,0

Η συντριπτική πλειοψηφία του πληθυσμού, 94,0% δήλωσαν ότι έχουν τη δυνατότητα να ζητήσουν βοήθεια από κάποιο συγγενή, φίλο ή γείτονα. Μεταξύ των ατόμων που βρίσκονται κάτω από το όριο φτώχειας το ποσοστό ήταν 90,1%. Δηλαδή, σχεδόν ένας στους 10 αυτών των ατόμων δεν έχουν την ευχέρεια να ζητήσουν βοήθεια από κάποιο συγγενή, φίλο ή γείτονα.

Πίνακας 9.3

Ποσοστό πληθυσμού που έχει την ευχέρεια να ζητήσει βοήθεια από κάποιο συγγενή, φίλο ή γείτονα, 2006

	Σύνολο	Σε κίνδυνο φτώχειας	Εκτός κινδύνου φτώχειας
Ναι	94,0	90,1	94,8
Όχι	6,0	10,0	5,2

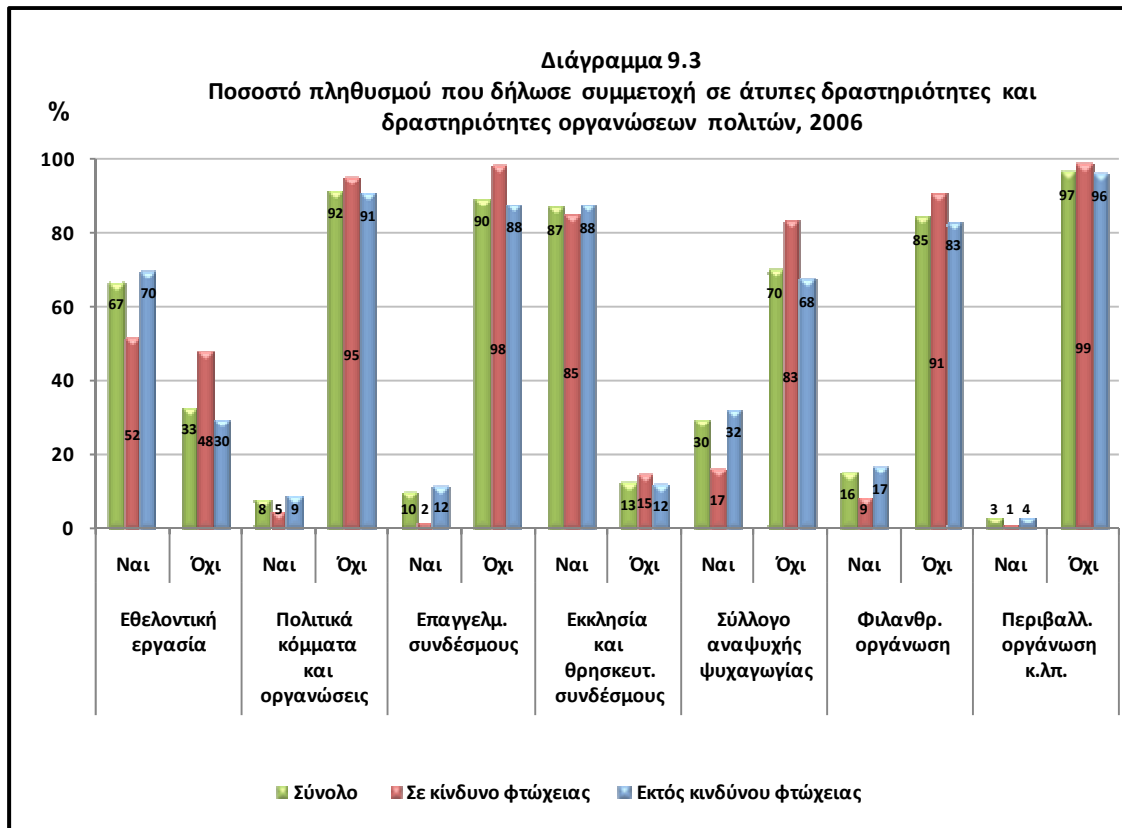
9.3 Συμμετοχή σε άτυπες δραστηριότητες και δραστηριότητες οργανώσεων πολιτών

Στην ενότητα αυτή καταγράφεται η συχνότητα με την οποία ο ερωτώμενος συμμετέχει σε άτυπες κοινωνικές δραστηριότητες ή δραστηριότητες οργανώσεων πολιτών.

Άτυπες κοινωνικές δραστηριότητες είναι οι δραστηριότητες που πραγματοποιούνται εκτός οργανωτικού πλαισίου, σε ατομικό επίπεδο όπως για παράδειγμα η φροντίδα κάποιου ασθενή είτε στο σπίτι είτε στο νοσοκομείο, η αγορά ειδών από υπεραγορά ή μανάβη για κάποιο ηλικιωμένο άτομο, η παρασκευή φαγητού κ.ά.

Οι δραστηριότητες οργανώσεων των πολιτών αφορούν συμμετοχή σε:

- επαγγελματικούς συνδέσμους
- πολιτικές οργανώσεις και κόμματα
- δραστηριότητες που σχετίζονται με την εκκλησία, θρησκευτικές κοινότητες ή συνδέσμους
- δραστηριότητες οργανωμένες από κάποιο σύλλογο, σύνδεσμο ή παρόμοιο όπως είναι ένας αθλητικός σύλλογος, οργανισμός ευχάριστης ερασιτεχνικής ενασχόλησης (χόμπι) ή σύλλογος αναψυχής
- απλήρωτη εργασία φιλανθρωπικού οργανισμού, ομάδας ή συνδέσμου, όπως απλήρωτη φιλανθρωπική εργασία για εκκλησίες, θρησκευτικές ομάδες και ανθρωπιστικές οργανώσεις
- δραστηριότητες περιβαλλοντικών οργανώσεων, ομάδων για τα δικαιώματα του πολίτη, της γειτονιάς και της διαφύλαξης της ειρήνης

Γενικά, από το πιο πάνω Διάγραμμα 9.3 παρατηρείται ότι η συχνότητα συμμετοχής του πληθυσμού που βρίσκεται εκτός κινδύνου φτώχειας είναι μεγαλύτερη σε όλες τις κατηγορίες των δραστηριοτήτων.

Ειδικά, παρατηρείται ότι ποσοστό 70% των ατόμων που είναι εκτός κινδύνου φτώχειας έχουν προσφέρει εθελοντική βοήθεια κατά την περίοδο αναφοράς της έρευνας ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για άτομα βρίσκονται κάτω από το όριο φτώχειας είναι 52%

Η συμμετοχή σε πολιτικά κόμματα και οργανώσεις είναι αρκετά μειωμένη και στις δύο κατηγορίες πληθυσμού (κάτω από 10%) και το ίδιο ισχύει και για τη συμμετοχή σε επαγγελματικούς συνδέσμους και σε περιβαλλοντικές οργανώσεις.

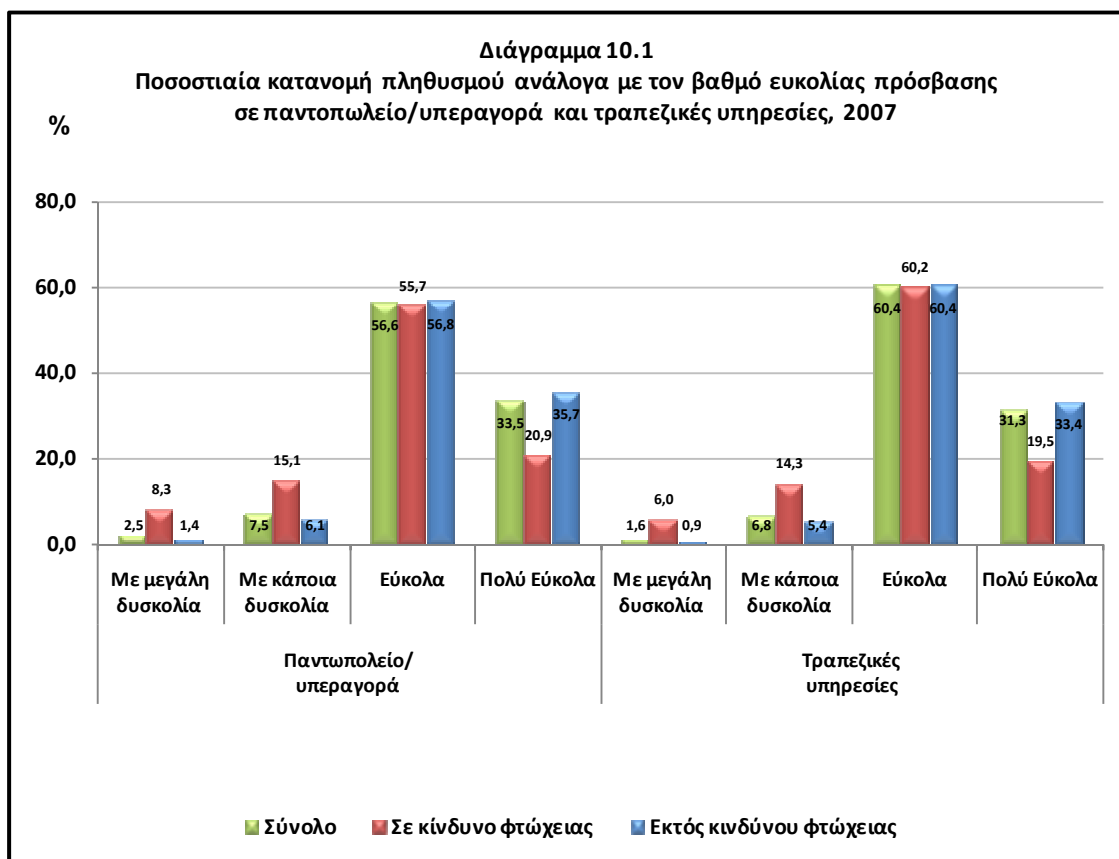
Μεγαλύτερη συμμετοχή υπάρχει σε φιλανθρωπικές οργανώσεις κυρίως από τον πληθυσμό που είναι πάνω από το όριο φτώχειας και ακόμα μεγαλύτερα ποσοστά παρατηρούμε στη συμμετοχή σε συλλόγους αναψυχής και ψυχαγωγίας.

Με ποσοστά που ξεπερνούν το 85% και από τις δύο κατηγορίες πληθυσμού καταγράφεται η συμμετοχή σε δραστηριότητες που αφορούν την εκκλησία και θρησκευτικούς συνδέσμους.

10. Συνθήκες στέγασης

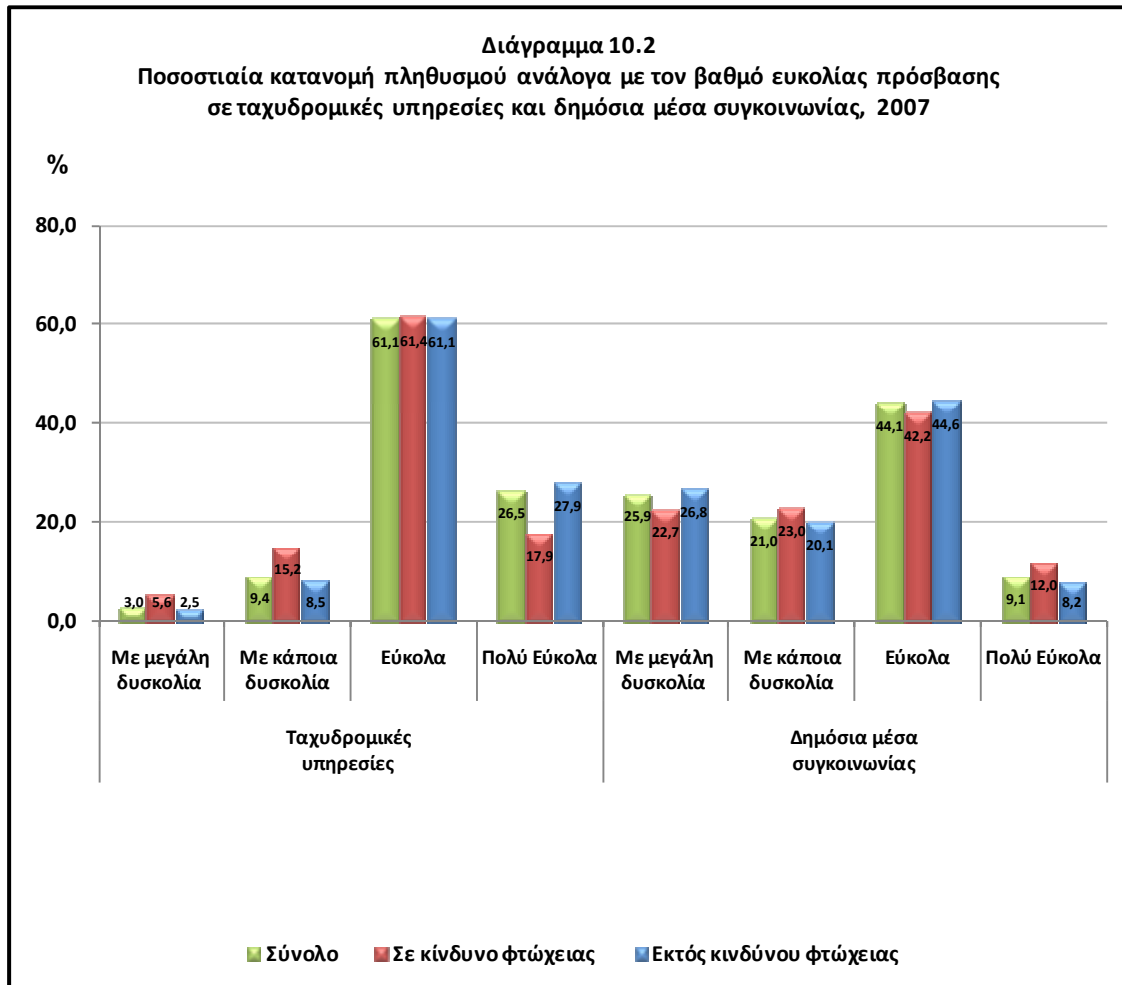
Οι πιο κάτω πίνακες και διαγράμματα αφορούν επιμέρους αποτελέσματα της «Έρευνας εισοδήματος και συνθηκών διαβίωσης των νοικοκυριών, 2007» που σχετίζονται με τις συνθήκες στέγασης. Οι απαντήσεις δόθηκαν από τον/την υπεύθυνο/η του νοικοκυριού για ολόκληρο το νοικοκυριό.

Όσον αφορά την ευκολία πρόσβασης σε παντοπωλείο/υπεραγορά ή τραπεζικές υπηρεσίες, σύμφωνα με το Διάγραμμα 10.1 παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού τόσο αυτών που βρίσκονται κάτω από το όριο φτώχειας όσο και αυτών εκτός κινδύνου φτώχειας δηλώνουν ότι γίνεται με ευκολία ή με μεγάλη ευκολία. Μεγάλη ή κάποια δυσκολία αντιμετωπίζει ένα μικρό ποσοστό κυρίως μεταξύ του πληθυσμού που είναι κάτω από το όριο της φτώχειας.

Στο Διάγραμμα 10.2 βλέπουμε ότι η ίδια τάση εξακολουθεί να ισχύει και για την ευκολία πρόσβασης στις ταχυδρομικές υπηρεσίες.

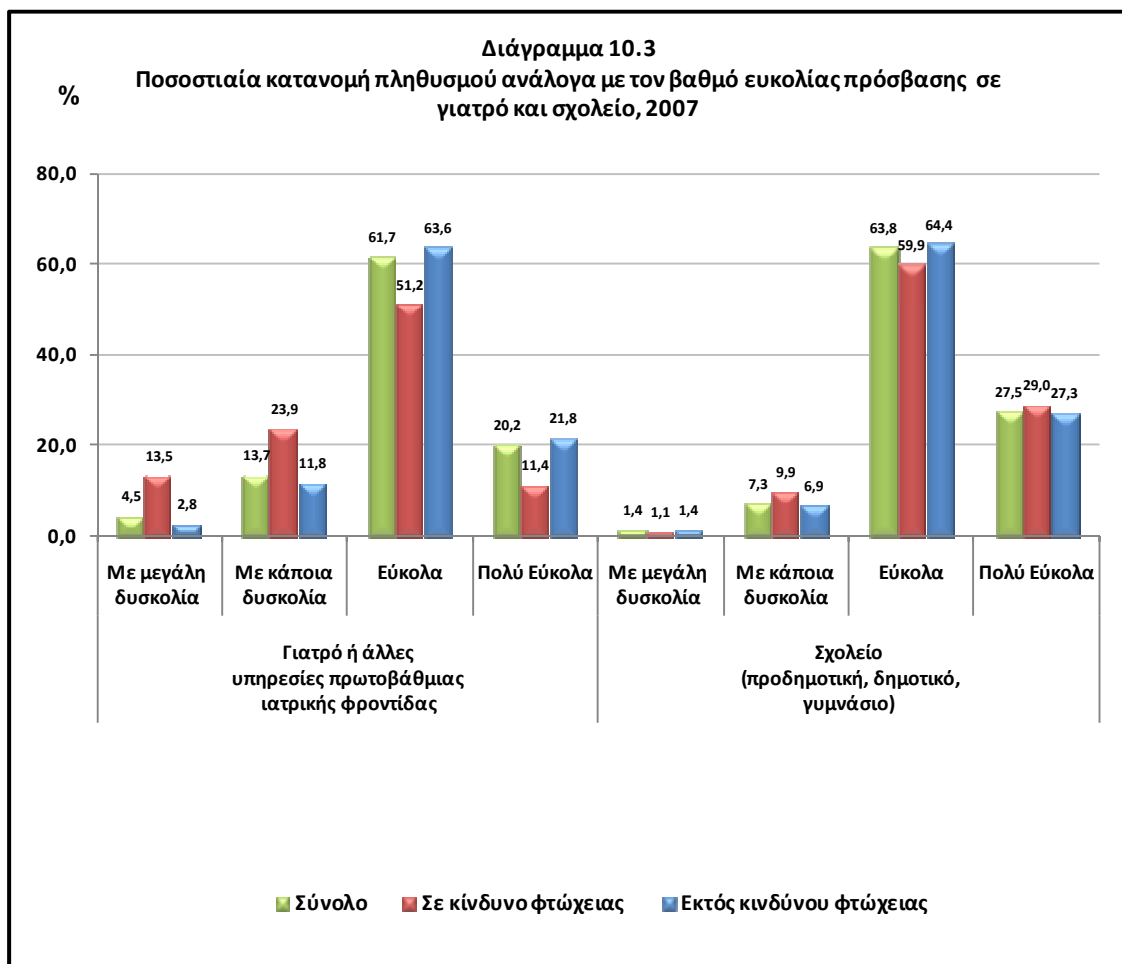
Αντίθετα όσον αφορά τα δημόσια μέσα συγκοινωνίας τα ποσοστά που δηλώνουν ότι η πρόσβαση γίνεται με δυσκολία ή με μεγάλη δυσκολία ξεπερνά το 20% και στις δύο κατηγορίες του πληθυσμού.

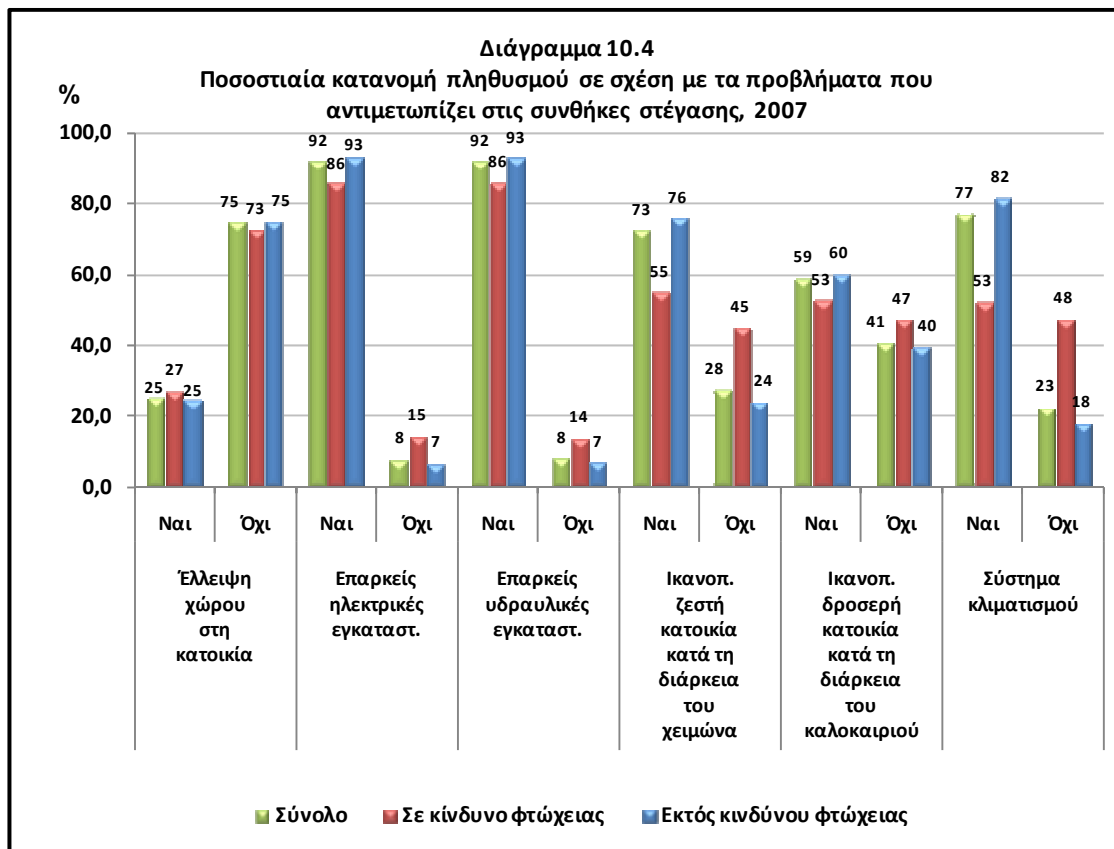

Στο Διάγραμμα 10.3 καταγράφεται η ευκολία πρόσβασης σε γιατρό ή άλλες υπηρεσίες πρωτοβάθμιας ιατρικής φροντίδας καθώς και σε σχολεία.

Όσον αφορά την πρόσβαση σε γιατρό, ποσοστό 37% του πληθυσμού που βρίσκονται κάτω από το όριο φτώχειας δήλωσαν ότι γίνεται με μεγάλη ή κάποια δυσκολία. Αντίθετα το αντίστοιχο ποσοστό μεταξύ των μη φτωχών ήταν 15%.

Σχετικά με την πρόσβαση σε σχολεία, ποσοστό πέραν του 90% τόσο του πληθυσμού που είναι κάτω από το όριο της φτώχειας όσο και του πληθυσμού εκτός κινδύνου φτώχειας δήλωσαν ότι γίνεται εύκολα ή πολύ εύκολα.

Ποσοστό πέραν του 70% και στις δύο κατηγορίες πληθυσμού δηλώνει ότι δεν έχει πρόβλημα έλλειψης χώρου στην κατοικία του.

Ποσοστό πέραν του 80% και στις δύο κατηγορίες πληθυσμού δηλώνει ότι οι ηλεκτρολογικές και υδραυλικές εγκαταστάσεις στο σπίτι του είναι επαρκείς .

Ποσοστό 76% του πληθυσμού εκτός κινδύνου φτώχειας δήλωσε ότι το σπίτι του είναι ικανοποιητικά ζεστό κατά τη διάρκεια του χειμώνα ενώ το αντίστοιχο ποσοστό μεταξύ αυτών που βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας μειώνεται στο 55%.

Ποσοστό 53% του πληθυσμού που βρίσκεται κάτω από το όριο φτώχειας δήλωσε ότι η κατοικία του είναι ικανοποιητικά δροσερή κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού και το αντίστοιχο ποσοστό για τα άτομα που εκτός κινδύνου φτώχειας είναι 60%.

Τέλος ποσοστό 82% του πληθυσμού εκτός κινδύνου φτώχειας διαθέτει σύστημα κλιματισμού στο σπίτι ενώ το αντίστοιχο ποσοστό μεταξύ αυτών που βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας μειώνεται στο 53%

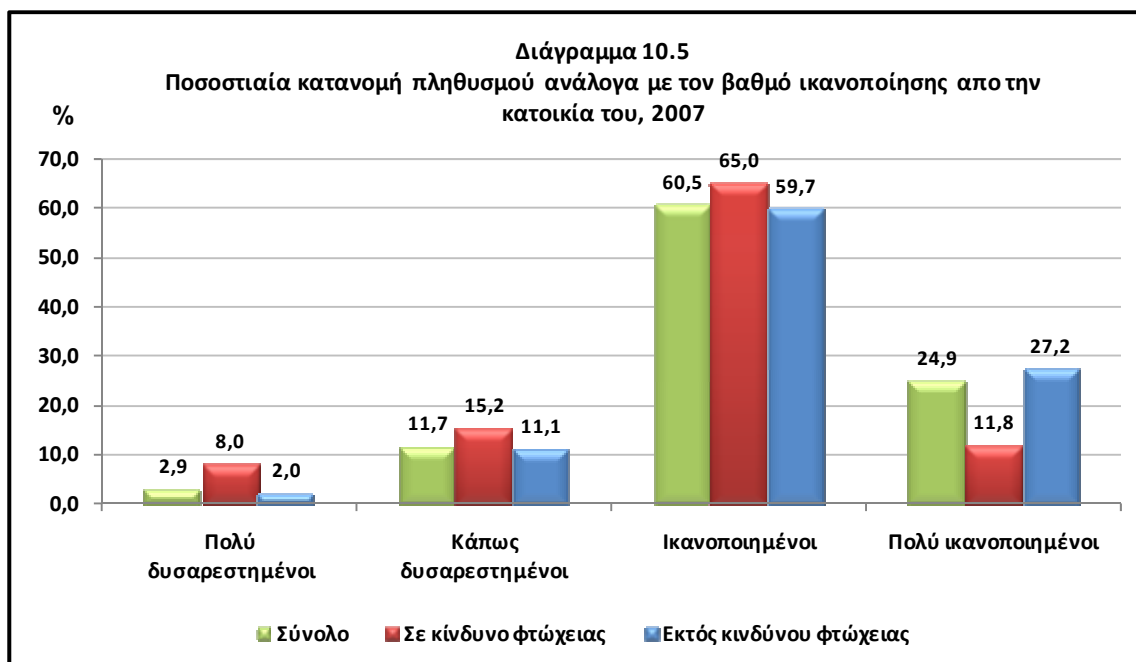
Το ποσοστό του πληθυσμού που βρίσκεται κάτω από το όριο της φτώχειας και έχει την άνεση της κεντρικής θέρμανσης (είτε πετρελαίου είτε άλλης) είναι μόλις 16,6% ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τα άτομα εκτός κινδύνου φτώχειας ανέρχεται στο 52,4%.

Πίνακας 10.1

Ποσοστιαία κατανομή πληθυσμού που διαθέτει θέρμανση, 2007

Είδος Θέρμανσης	Σύνολο	Σε κίνδυνο φτώχειας	Εκτός κινδύνου φτώχειας
Ναι- Κεντρική θέρμανση ή παρόμοια (είτε πετρελαίου, είτε θερμοσυσσωρευτές της ΑΗΚ)	46,9	16,6	52,4
Ναι- υπάρχει άλλη μόνιμα εγκατεστημένη (σταθερή) θέρμανση (τζάκι, split units ή παρόμοια)	36,0	41,5	35,0
Όχι- Δεν υπάρχει άλλη μόνιμα εγκατεστημένη (σταθερή) θέρμανση (τζάκι, split units ή παρόμοια)	17,1	41,9	12,5

Όπως φαίνεται και στο πιο κάτω Διάγραμμα 10.5, το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού δηλώνει ικανοποιημένο ή πολύ ικανοποιημένο από την κατοικία του.

Μικρό ποσοστό, 8,5% του συνόλου του πληθυσμού, άλλαξε κατοικία τα τελευταία 2 χρόνια.

Πίνακας 10.2

Ποσοστό πληθυσμού που έχει αλλάξει κατοικία τα τελευταία 2 χρόνια, 2007

	Σύνολο	Σε κίνδυνο φτώχειας	Εκτός κινδύνου φτώχειας
Ναι	8,5	10,1	8,2
Όχι	91,5	89,9	91,8

Μεταξύ του πληθυσμού που άλλαξε κατοικία τα προηγούμενα δύο χρόνια (Διάγραμμα 10.6) παρατηρούμε ότι για τα άτομα που βρίσκονται κάτω από το όριο φτώχειας, οι λόγοι ήταν κυρίως οικογενειακοί και σε αρκετά μικρότερο ποσοστό στεγαστικοί.

